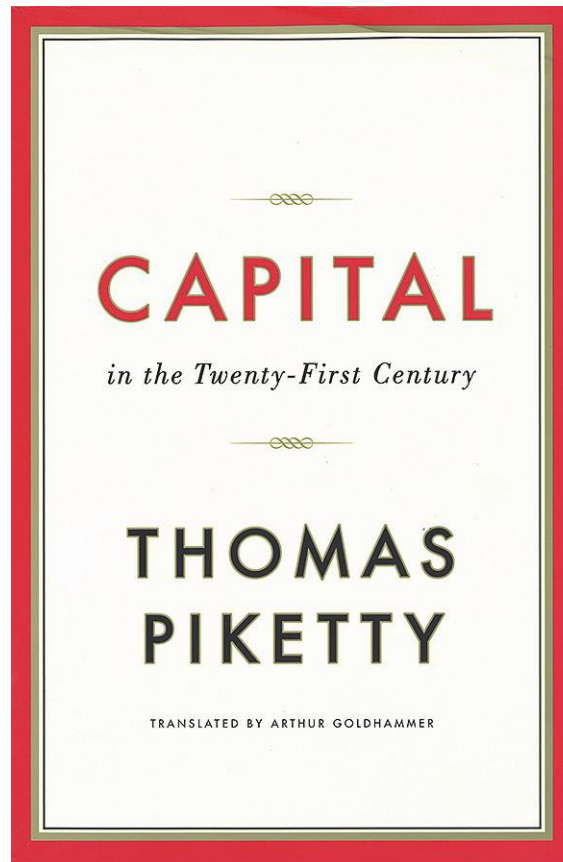

Ilpo Suoniemi: Pikettyn Pääoma, tulkintoja 10.12.2014

1. Tiivis esitys Pikettyn pääteeseistä

T. Piketty ja E. Saez: Inequality in the long run (Science 23.5.2014)

2. Yksityiskohtaisempaa tarkastelua ja perusteluja

- tuotanto ja talouskasvu
- varallisuuden ja kansantulon kehitys
- funktionaalinen tulonjako
- tuloerojen kehitys ensituloissa
- varallisuuden jakautuminen
- varallisuuden tuottoaste
- perintöyhteiskunnan paluu
- huippurikkaat

3. Poliittikasuositukset

4. Pikettyn saamaa kritiikkiä

Mihin Pikettyn tutkimusote perustuu ?

- (1) **Keskeisten** taloussuureiden historiallisten aikasarjojen konstruointiin
- (2) Empiiriseen analyysiin ei niinkään teoreettisiin malleihin, joilla voi olla vain vähän yhteyttä todellisuuteen. (Kirjassa kasvuteoriaan vain viittauksia, ei juurikaan oletuksia käyttäytymisestä.)

Perustana huipputuloja koskeva tutkimusohjelma (Tony Atkinson) joka on tuottanut verotustietoihin perustuvaa tutkimusta (Simon Kuznets), laajalti julkaistu ja tunnustettu tiedeyhteisössä.

Marx vs. Kuznets ja James Meaden ajatukset verotuksesta ja varallisuudesta

Koottuna World Top Incomes Database (25+ maan tiedot myös Suomi).

Lisäksi tutkimusohjelma on muokannut yhteiskunnallista keskustelua,
"We are the 99 per cent."

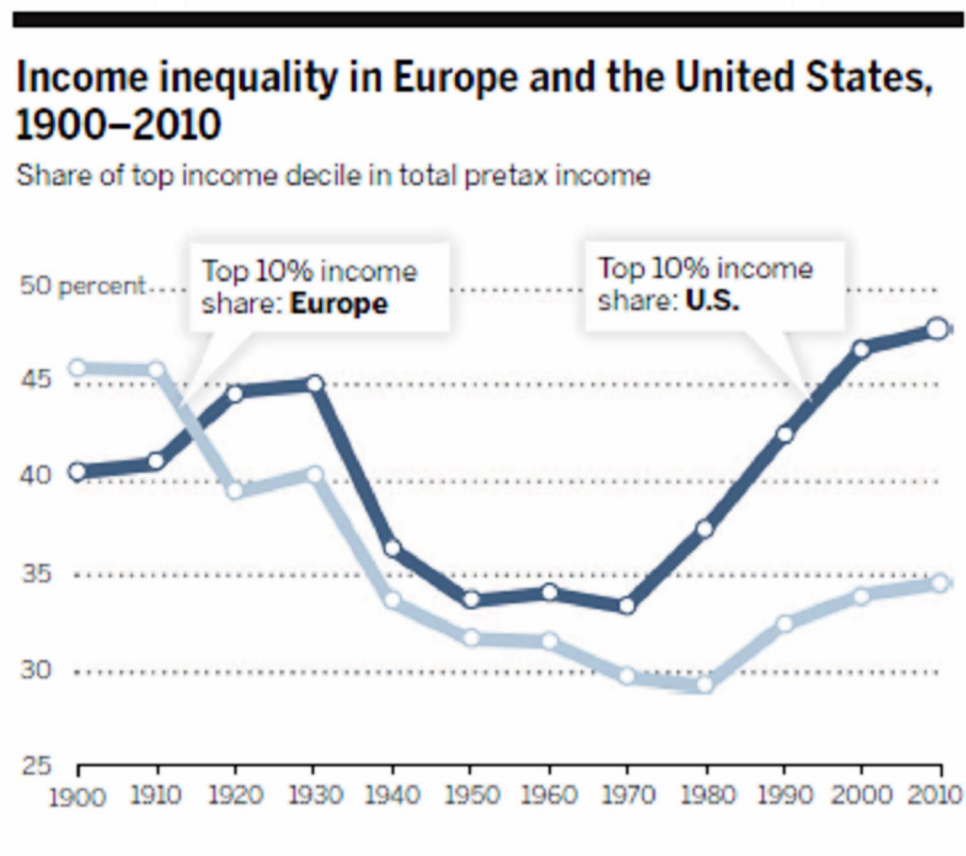
THE TOP INCOMES DATABASE

- Home
- Introduction
- The Database
- Graphics
- Country Information
- Work in Progress
- Acknowledgments

The Top Incomes Database: Facundo Alvaredo, Tony Atkinson, Thomas Piketty and Emmanuel Saez | FAQs | Contact us

Designed by EMAC

Tuloerot ensituloissa (ennen uudelleenjakoa)

Varallisuuden jakautuminen

Teoksessa tulonjakoa ja huipputuloja koskevaa tutkimusta laajennetaan varallisuuden tason, koostumuksen ja tuottoasteen sekä varallisuuden ja perintöjen jakautumisen selvittämiseen.

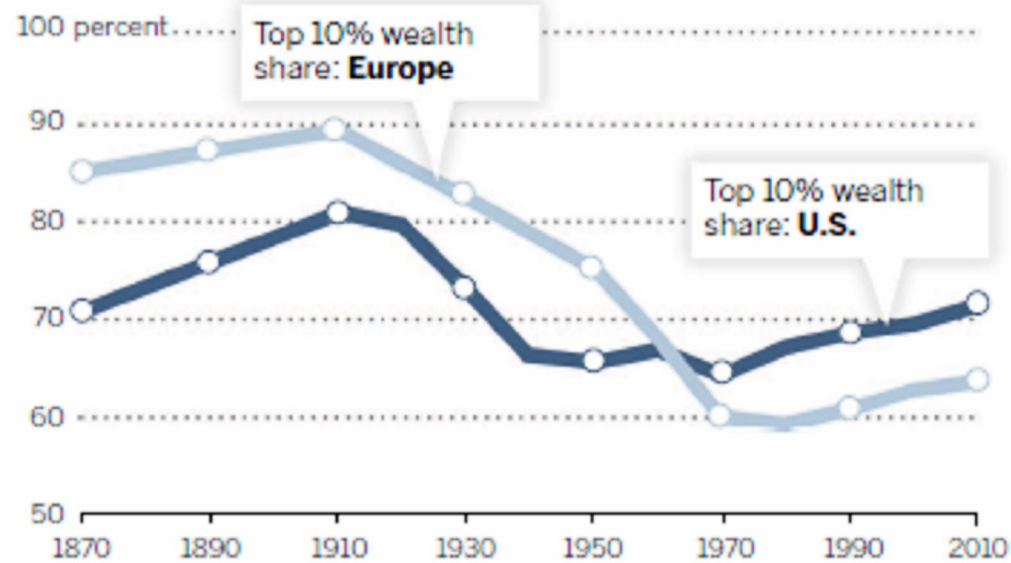
Varallisuuden jakautumisesta vähemmän luotettavaa tietoa ja vain muutamista maista: Ranska, Englanti, Yhdysvallat ja Ruotsi.

Lisätietoa tarvitaan, Saez & Zucman: Wealth inequality in the United States since 1913: Evidence from capitalized income tax data (NBER 2014)

Varallisuus jakautuu epätasaisemmin kuin tulot

Wealth inequality in Europe and the United States, 1870–2010

Share of top wealth decile in total net wealth

Mihin kirja tähtää?

Pikettyn teos, Pääoma 21. vuosisadalla, tarjoaa taloushistoriaan ankkuroidun synteesin pääoman merkityksestä talouden ja yhteiskunnan rakenteissa. Siinä

1. talouskasvu ja pääoman/varallisuuden kasautuminen yhdistetään
2. funktionaalisen (työn ja pääoman välisen) ja
3. henkilökohtaisen tulon- ja varallisuudenjaon kehitykseen

Siis kuvataan kapitalistisen yhteiskunnan olemus.

Poikkeusajan optimismiset teoriat

Kuin ohimennen kirja kritisoi kuuluisia ekonomisteja: Johtopäätökset perustuivat joko riittämättömään empiiriseen näyttöön tai muutaman datapisteen ylitulkintaan. He tekivät ylioptimistisia tulkintoja, sopivat ajanhenkeen (hyväntahtoinen kapitalismi) tai liittyivät sodan jälkeiseen poikkeusjaksoon.

- (i) Simon Kuznets: Optimistinen käsitys talouskehityksen vaikutuksesta tuloeroihin.
- (ii) Robert Solow: Neoklassinen kasvuteoria, pääoman ja työn kansantulo-osuudet vakioita, yksinkertaisti palkkaneuvotteluja ja hyllytti tulonjakokysymykset.
- (iii) Gary Becker: Ihmismillinen pääoma hämärsi ansaittujen ja ei-ansaittujen tulojen rajaa ja asetti omiin pääomiinsa sijoittavat työläiset ja omistajat samanlaisiin asemiin.
- (iv) Franco Modigliani: Yksioikoinen säästämisen elinkaarimalli, jonka perusteella varallisuuden optimimäärä on kuolinhetkellä nolla, joten ei huolta peritystä varallisuudesta.

Poliittisesti siemenet kylvettiin suotuisaan maanperään.

Sopiiko Pikettyn kirja puolestaan nykyiseen ajanhenkeen?

Piketty skenaario: Pääoman comeback

Tulevaisuus viitoitetaan muutaman yhtiön avulla.

Näihin sisältyy epäyhtälö $r > g$; hajauttava voima, joka mahdollistaa epävakauttavan kehitys suunnan;

paluu plutokratiaan ja perintöyhteiskuntaan ja viime vuosisadalla ilmaantuneen meritokratian syrjäyttäminen

1913-1980 -vallitsi poikkeuksellinen ajanjakso: sodat, suuri lama, pääoman tuhoutuminen, inflaatio ja kuponginleikkaajan eutanasia verotuksella

Kyseessä on tendenssi ja Piketty myöntää, ettei vuosikymmenen kokemus riitä koko vuosisadan kehityksen viitoittamiseen.

Lisäksi katastrofi ei ole väistämätön (Marx).

Se voidaan välttää reformeilla. Optimiveroteoria (Piketty & Saez)

Mitä on Pikettyn pääoma?

Pääoma (= Omaisuus = Varallisuus) on varallisuutta, jota voidaan myydä ja ostaa ja joka tuottaa passiivisen tuoton (ei edellytä erityisiä ponnisteluja, alkunhoitajan osuudesta ei tuottoa). **Varantosuure**

(Enhimillinen pääoma ei kuulu, orjuus kiellettiin: 1833, 1861, 1865)

Pääoman (K, W) (**veron jälkeinen**) tuottoaste on r

omaisuustulo ($r \times W$) käytännössä se rahamäärä, jonka varallisuuden omistaja voi maksimissaan kuluttaa ilman, että hänen omaisuutensa pienenee (Hicksiläinen käsite)

r ei välttämättä liity investointiteorian (tuotantofunktio) tuotantopääoman tuoton käsitteeseen (jälkimmäinen vain osa varallisuutta), myös maankorko
Esimerkiksi keskiajalla linnanherra saattoi kuluttaa/tuhlata tiluksiensa tuoton tai käyttää maaorjia linnan rakentamisessa, muut, tuotannolliset investoinnit olivat vähäisiä (käytännössä nollakasvu)

Y on **nettokansantulo** kotimaiset tulot, joista omaisuuden (pääomakannan) kuluminen vähennetty (maa ei käytännössä kulu). **Virtasuure.**

Jako pääomatulo + palkkatulo; funktionaalinen tulonjako

s on (netto-)säästämisaste: $s \times Y_t = W_{t+1} - W_t$

(kasvuteorian bruttosäästämisaste $s^* \times (Y_t + d \times W_t) = W_{t+1} - W_t - d \times W_t$

g on kansantulon kasvuvauhti: $Y_{t+1} = (1+g) \times Y_t$

r on pääoman (varallisuuden) **veron jälkeinen** tuottoaste:
määritellään omaisuustulojen ja varallisuuden osamääränä

Kirjan **makro**kulmakivinä kolme yhtälöä, jotka hallitsevat kehitystä (ens. 200+ sivua, mutta jakaumatieto on keskeistä):

(1) Pääoman ja tulojen suhdeluku β

$$(1) \quad \beta = W/Y = s/g \quad (\text{Harrod-Domar-Solow})$$

W on varallisuus ja Y kansantulo ($g > 0$)

s = **nettosäästämisaste**: se osuus kansantulosta joka käytetään varallisuuden kasvattamiseen ($W_{t+1} - W_t = s \times Y_t$)

g = kansantulon kasvuvauhti: $Y_{t+1} = (1+g) \times Y_t$

Yksinkertaisesti: Jos yhtälö on voimassa, niin varallisuuden suhde kansantuloon säilyy vakiona.

Tekninen tasapaino. Ei edellytä oletuksia siitä, miten s ja g määräytyvät.

Tällöin uutta varallisuutta $s \times Y$ ($= g \times W$) kertyy samalla vauhdilla g , jolla kansantulo kasvaa

Jos $\beta = W/Y < s/g$, niin uutta varallisuutta $s \times Y$ ($> g \times W$) kertyy nopeammalla vauhdilla kuin g , jolla kansantulo kasvaa. **Tällöin suhdeluku pyrkii tasolle s/g .**

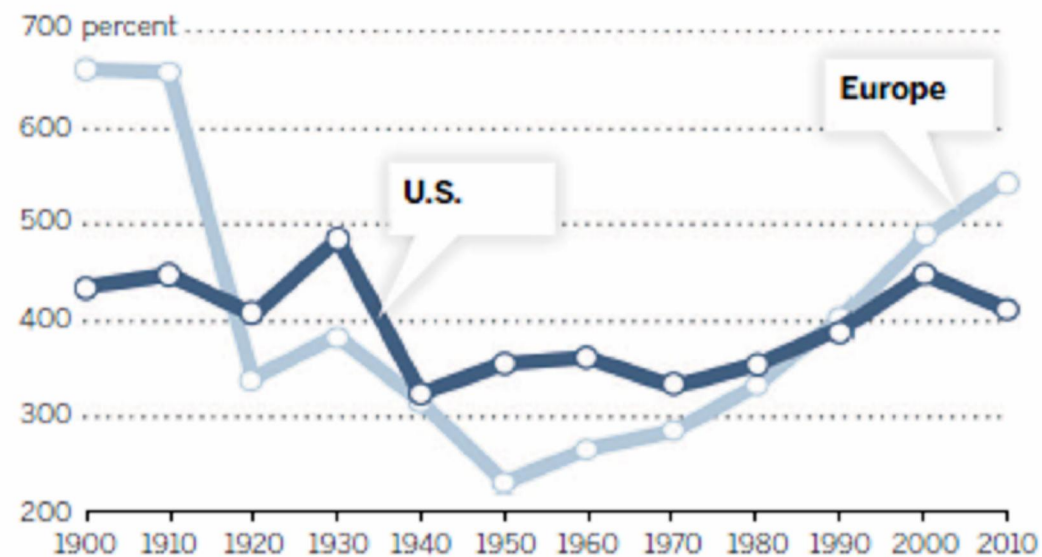
Vastaavasti jos $\beta = W/Y > s/g$

Suhdeluku kasvaa, jos talouskasvu (g) heikkenee ja β -säästäsmotiivit säilyvät (endogeenisia suureita).

Suhdeluvun β kehitys

Wealth-to-income ratios in Europe and the United States, 1900–2010

Market value of net private wealth (% national income)

PALKANSAAJIEN

TUTKIMUSLAITOS

(2) Kapitalismin ensimmäinen perussääntö:

$$(2) \quad \alpha = r \times \beta$$

Identiteetti: Pääoma- (omaisuus)tulojen osuus kansantulosta = varallisuuden tuottoaste kertaa pääoman ja tulojen suhdeluku

Kehityskulku:

- (a) Suhdeluku β kasvaa, jos kasvu heikkenee ja säästämismotiivit säilyvät.
- (b) Pääomatulojen osuus α pyrkii kasvamaan, jos pääoman ja tulojen suhdeluku β kasvaa ja tuottoaste säilyy (ei alene liikaa)

(3) Varallisuuden epäyhtälö:

$$(3) \quad r > g$$

Epäyhtälö luo varallisuuden keskittymisen **mahdollistavan** voimatekijän, joka epävakauttaa taloutta ja valtasuhteita.

Pääoman (veron jälkeinen) tuottoaste r on yleensä ollut (20. vuosisata poikkeus) tulojen kasvuvauhtia g suurempi

$r > g$ 1700- ja 1800 luvuilla ja
hallitsee alkaneen vuosisadan kehitystä
Varallisuus keskittyy ja perintöyhteiskunta palaa
Onko kehityssuunta jo havaittavissa?

Varallisuuden tuottoaste ja talouden kasvuvauhti

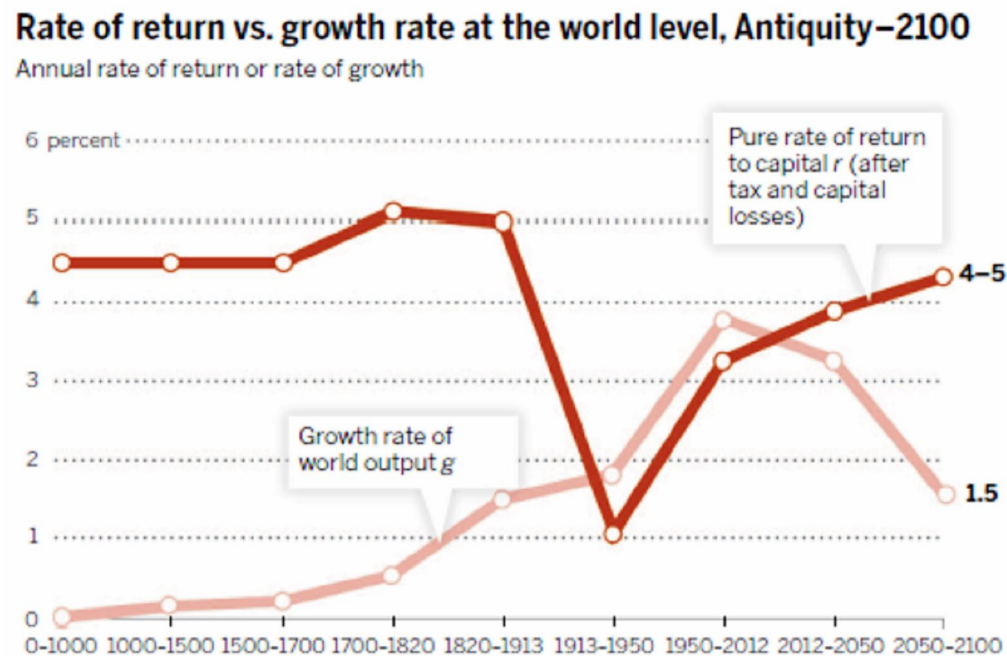

Fig. 4. Rate of return versus growth rate at the global level, from Antiquity until 2100. The average rate of return to capital (after tax and capital losses) fell below the growth rate in the 20th century. It may again surpass it in the 21st century, as it did throughout human history except in the

Pikettyn skenaario

Piketty ei väitä, että varallisuuserot olisivat kasvaneet voimakkaasti 1970-luvun jälkeen (erojen kasvu ja varallisuuden kasautuminen vie aikansa)

Piketty rohkea ennustus: omistuksen kasvu ja keskittyminen jatkuu ja voi kiihtyessään saavuttaa 2050-luvulla viktoriaanisen yhteiskunnan tunnusmerkit

Ennustus perustuu yksinkertaiseen laskutoimitukseen

Jos talouskasvu on hidasta ja työvoiman neuvotteluvoima heikko, mutta omaisuuden tuotto on korkea (verokilpailu ja veroparatiisit), niin kannattaa mieluummin omistaa ja spekuloida sijoituksillaan (jos niitä on) tai naida rahaa eikä tähdätä vaurauteen opiskelulla, työnteolla, innovoinnilla tai riskiyrittämisellä (Honoré de Balzacin Ukko Goriot teoksen romaanihahmo de Rastignac)

Haluammeko passiviseen kuponginleikkaamiseen vai työhön ja aktiiviseen yrittämiseen perustuvan yhteiskunnan?

Tuotanto ja talouskasvu

Mistä talouskasvu muodostuu?

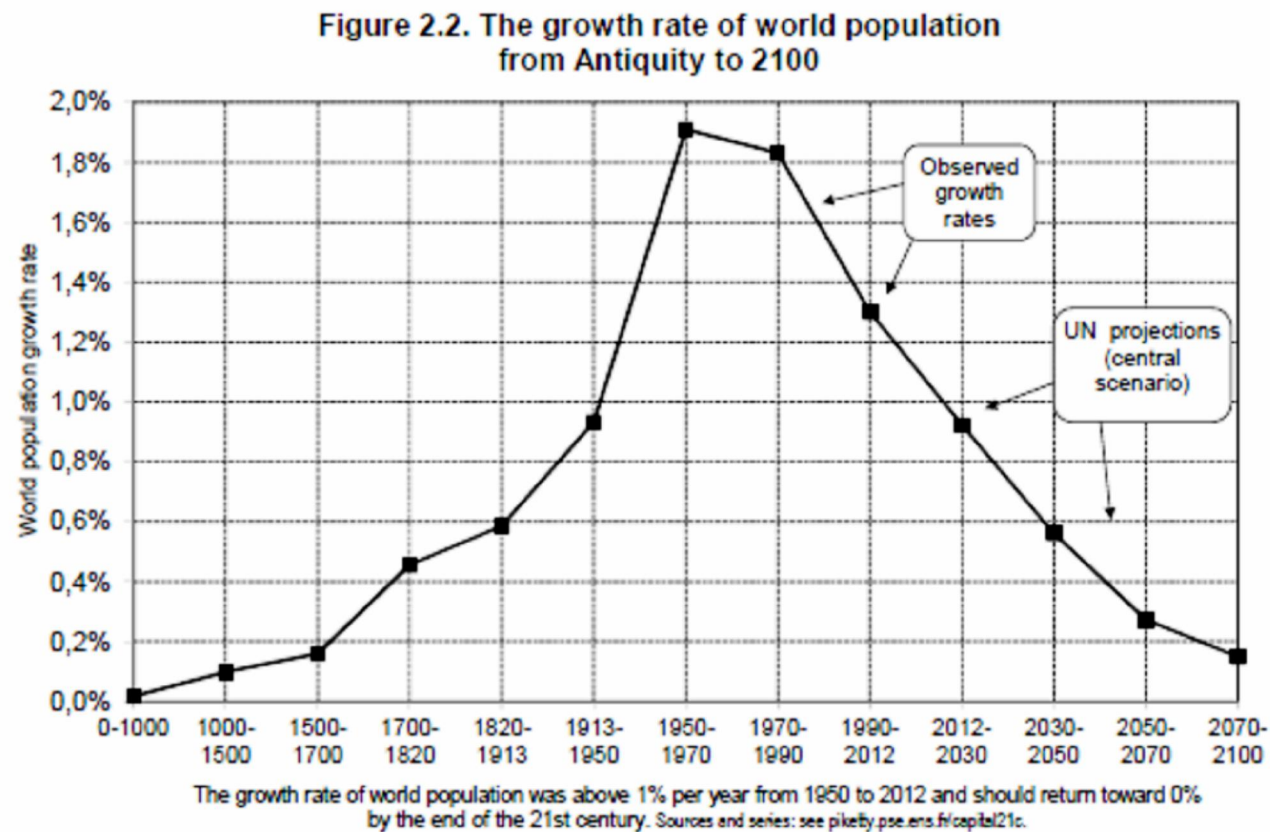
Muistutus: Pääoman ja tulojen suhdeluku pyrkii kasvamaan, jos talouskasvu heikkenee (ja säästäminen likimain ennallaan)

Talouskasvu voidaan jakaa

- väestön kasvuun (työvoiman määrä)
- henkilöä kohti laskettuun (per capita) kasvuun (tuottavuuden kasvuun)
- kasvuvauhti on näiden summa

Talouskasvu voi tilapäisesti nopeutua kiinnikurojamaassa (catching-up) voidaan lainata kehittyneempää tekniikkaa ja jäljitellä tuotantotapoja.

Maailman väkiluvun kasvuvauhti

Globaali talouskasvu ja sen rakenne

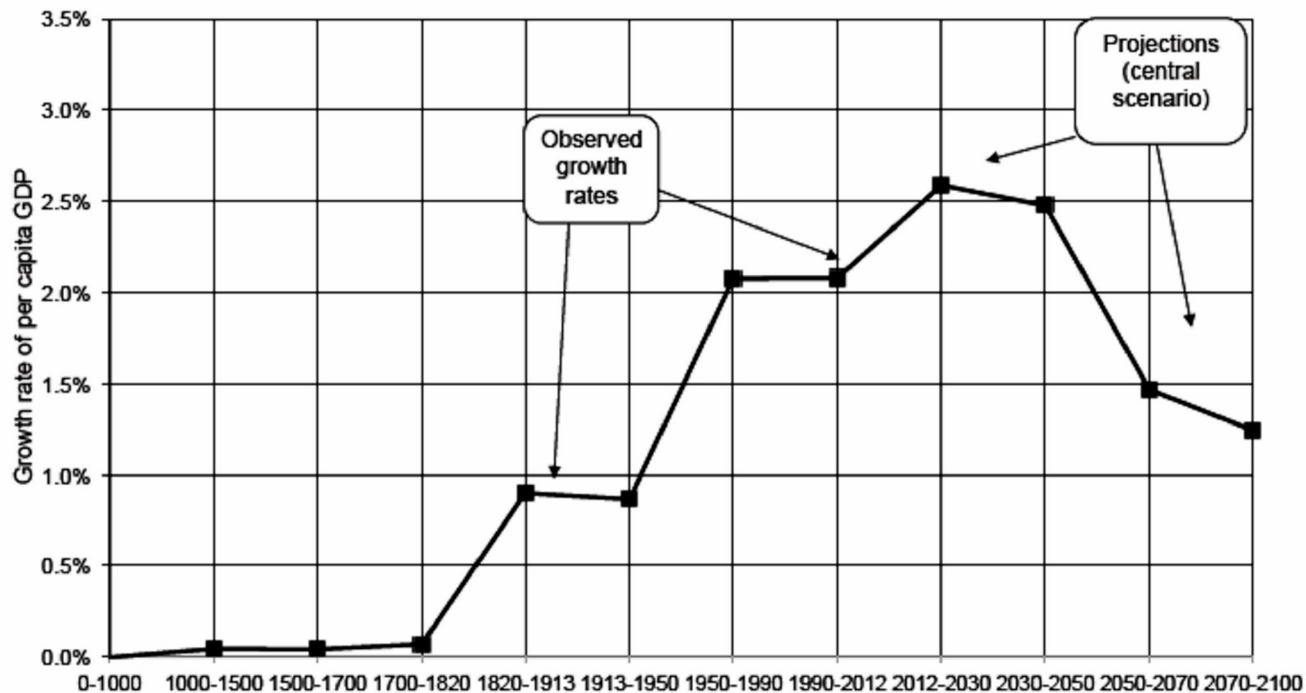
Table 2.1: World growth since the industrial revolution			
Average annual growth rate	World output	World population	Per capita output
0-1700	0.1%	0.1%	0.0%
1700-2012	1.6%	0.8%	0.8%
<i>incl.: 1700-1820</i>	<i>0.5%</i>	<i>0.4%</i>	<i>0.1%</i>
<i>1820-1913</i>	<i>1.5%</i>	<i>0.6%</i>	<i>0.9%</i>
<i>1913-2012</i>	<i>3.0%</i>	<i>1.4%</i>	<i>1.6%</i>

Between 1913 and 2012, the growth rate of world GDP was 3.0% per year on average. This growth rate can be broken down between 1.4% for world population and 1.6% for per capita GDP.

Sources: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Kasvuvauhti eri aikoina

Figure 2.4. The growth rate of world per capita output since Antiquity until 2100

The growth rate of per capita output surpassed 2% from 1950 to 2012. If the convergence process goes on, it will surpass 2.5% from 2012 to 2050, and then will drop below 1.5%.

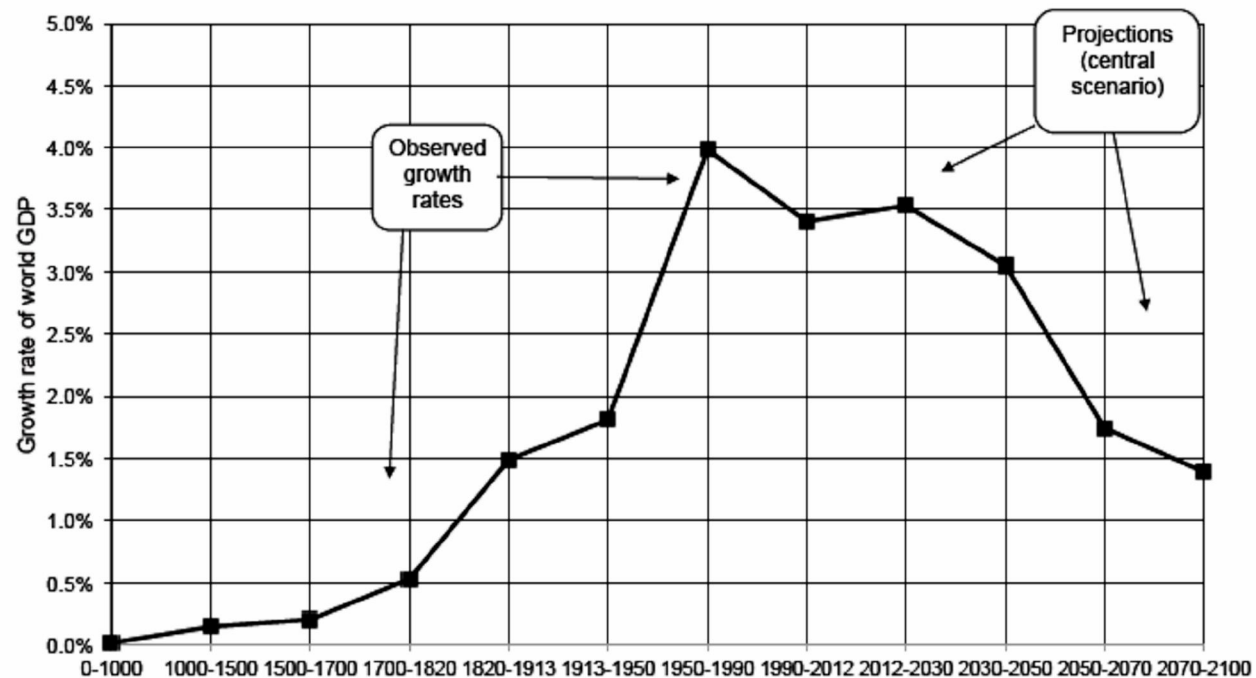
Sources and series : see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Hidastuuko talouskasvu?

- (1) Väestön kasvuvauhti on hidastumassa
- (2) Samoin ehkä tuottavuuden kasvu
globalisaatio: jatkossa yhä harvempia kiinnikurojatalouksia
Innovaatioiden määrä hiipumassa
R. Gordon (2012) Is U.S. Economic Growth Over?
Luonnonvarat

Talouden kasvuvauhti puolittuu?

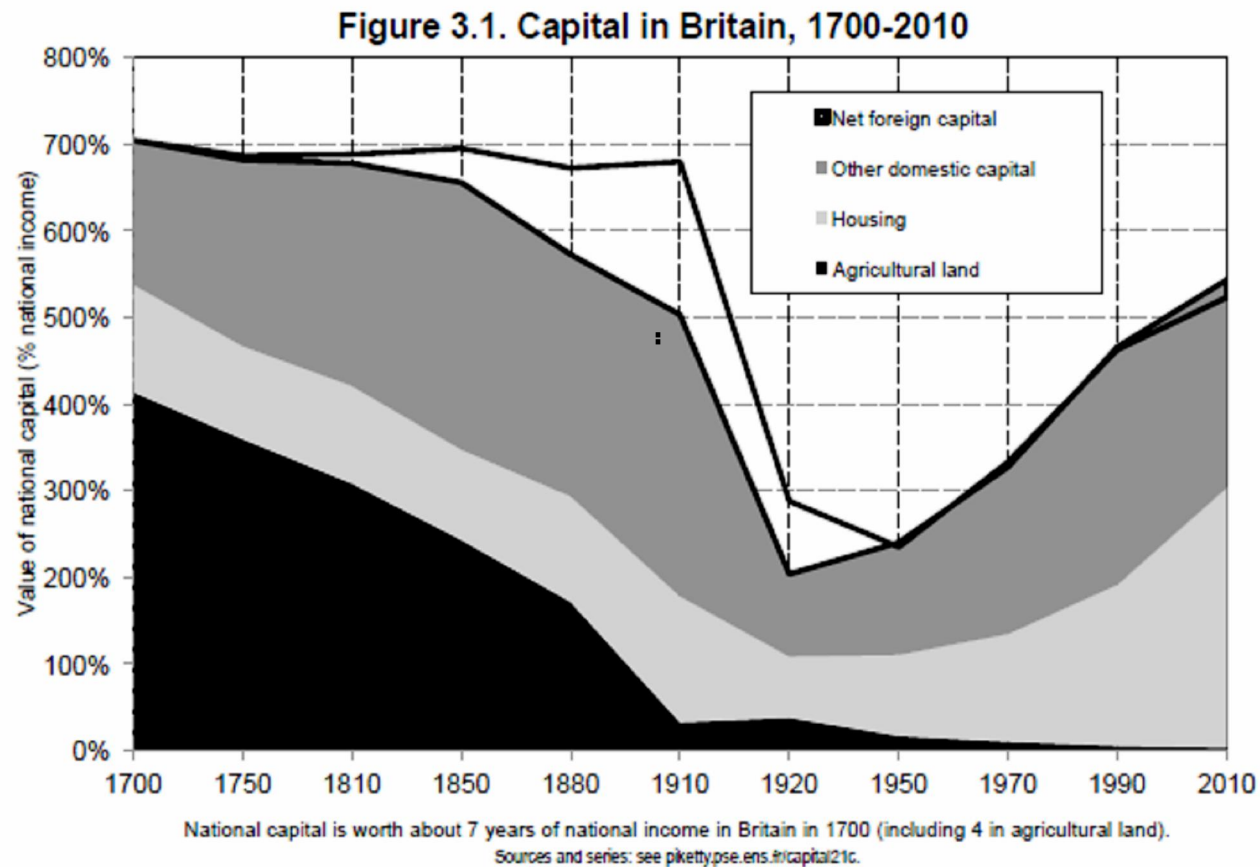
Figure 2.5. The growth rate of world output from Antiquity until 2100

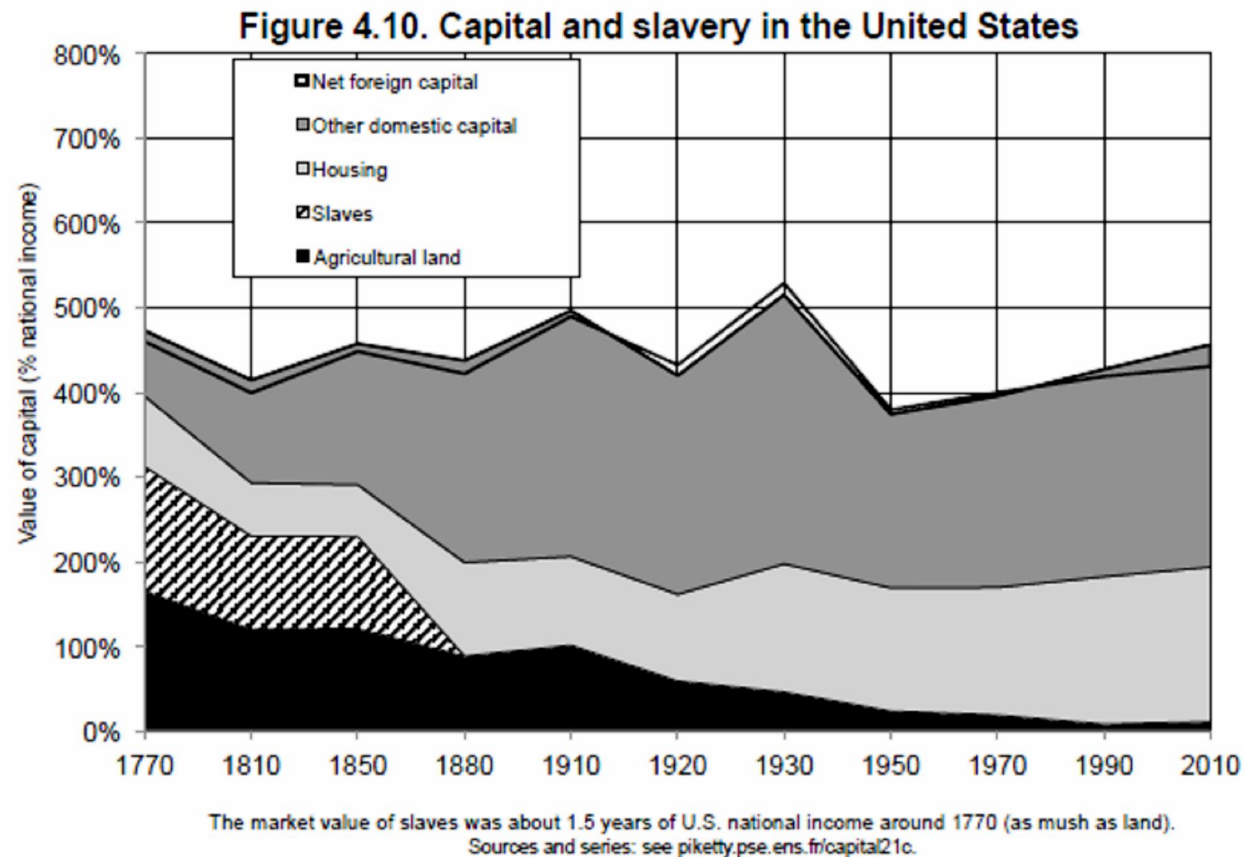
The growth rate of world output surpassed 4% from 1950 to 1990. If the convergence process goes on it will drop below 2% by 2050. Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Varallisuuden ja kansantulon kehitys

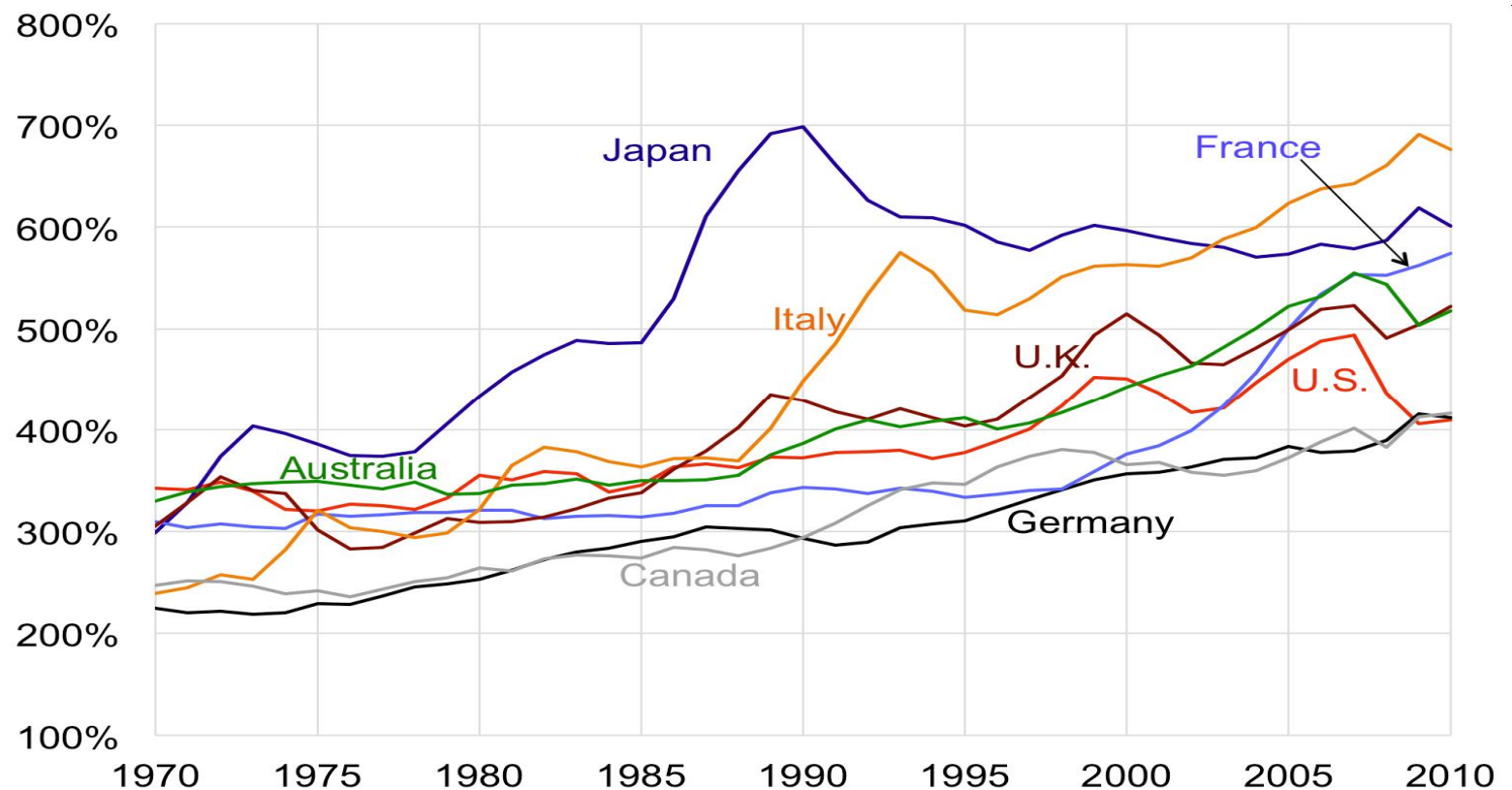
Globalisaatio ja ulkomaiset sijoitukset

Vakaa varallisuussuhde (ja orjuus) USA:ssa

Yksityisen varallisuuden ja kansantulon suhde (1970-2010)
rikkaissa maissa (Piketty & Zucman: Capital is Back. QJE 2014)

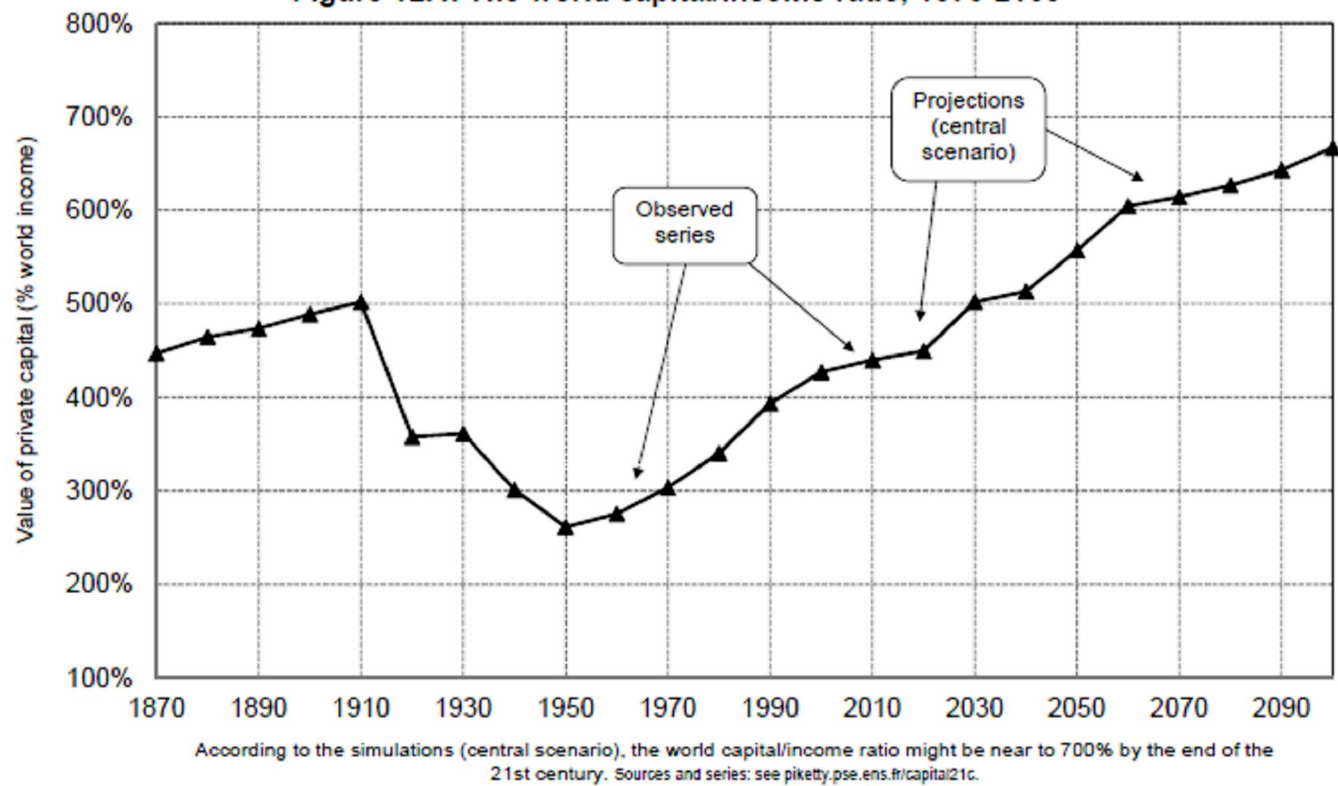
Piketty & Zucman (QJE 2014):
 suhdeluvun β suuri nousu hitaan talouskasvun maissa;
 suhdeluvulla ei mitään yhteistä tasapainoarvoa (s ja g voivat
 vaihdella useasta eri syystä)

Table 2: Growth rate vs private saving rate in rich countries, 1970-2010				
	Real growth rate of national income	Population growth rate	Real growth rate of per capita national income	Net private saving rate (personal + corporate) (% national income)
U.S.	2.8%	1.0%	1.8%	7.7%
Japan	2.5%	0.5%	2.0%	14.6%
Germany	2.0%	0.2%	1.8%	12.2%
France	2.2%	0.6%	1.6%	11.1%
U.K.	2.2%	0.3%	1.9%	7.3%
Italy	1.9%	0.3%	1.6%	15.0%
Canada	2.8%	1.1%	1.7%	12.1%
Australia	3.2%	1.4%	1.7%	9.9%

Authors' computations using country national accounts. Growth rates are geometric averages and for income use chain-weighted GDP deflators. For alternative deflators, see Appendix Table A3 and Country Tables US.3, JP.3, etc. 1970-2010 average saving rates are obtained by weighting yearly saving rates by real national income.

Tulevaisuus?

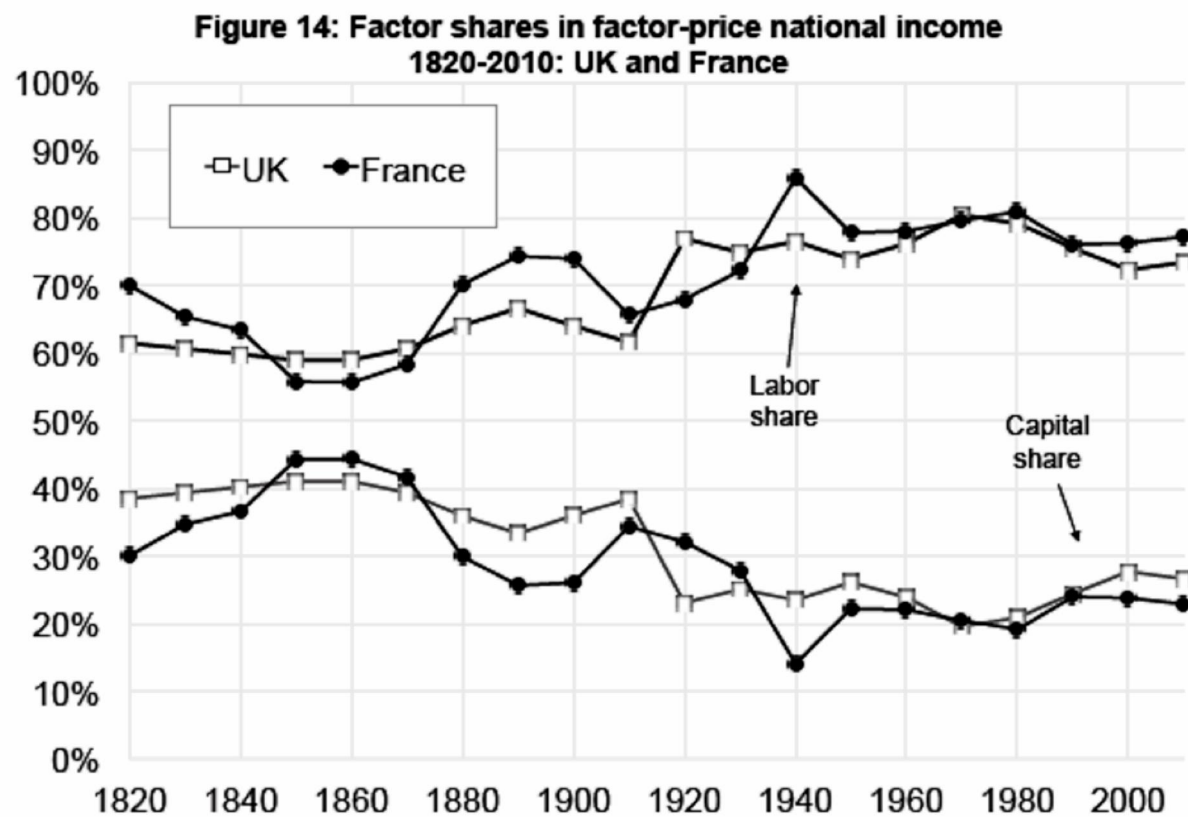
Figure 12.4. The world capital/income ratio, 1870-2100

Pääomatulojen kansantulo-osuus (funktionaalinen tulonjako)

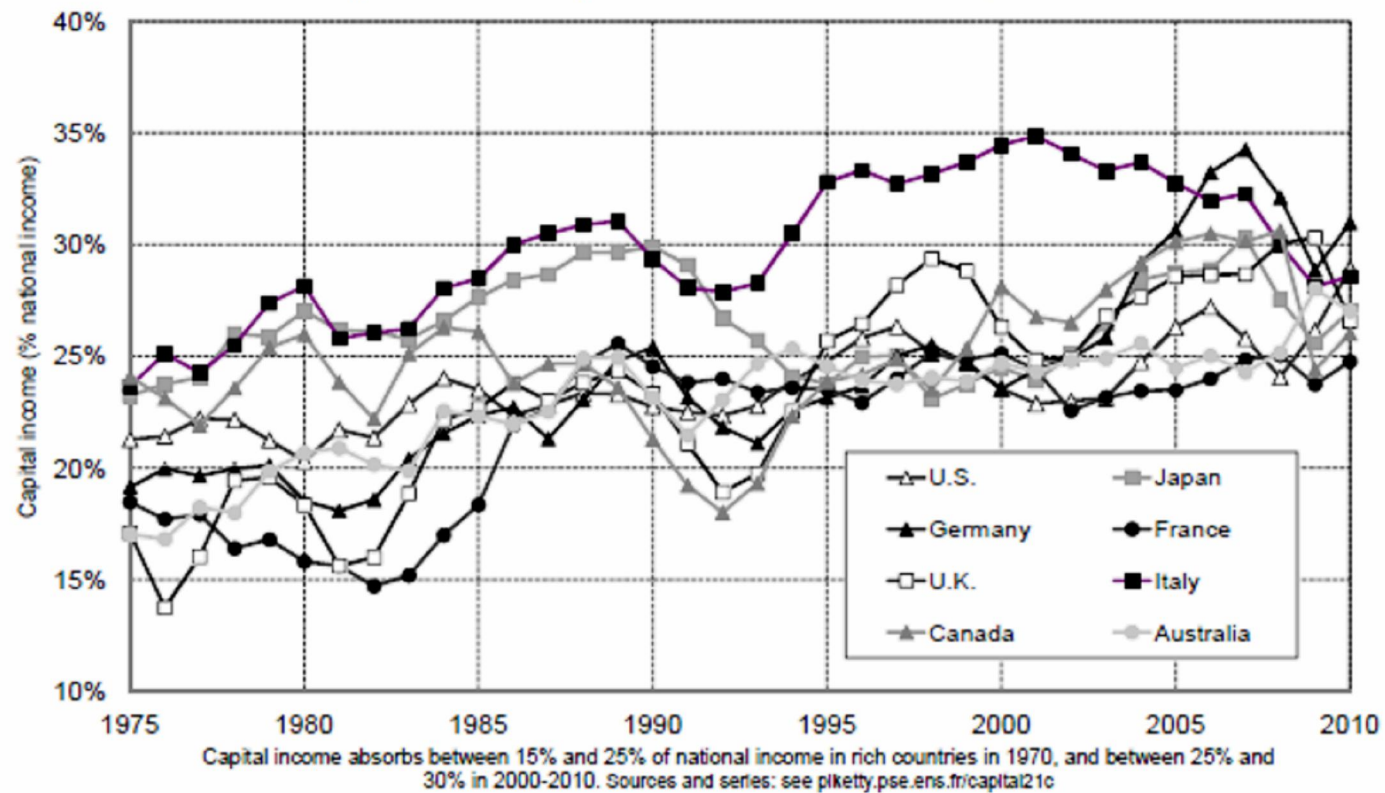
$$\alpha = r \times \beta (= r \times W/Y)$$

Funktionaalinen tulonjako (Piketty & Zucman QJE 2014)

Pääomatulojen osuus kasvussa

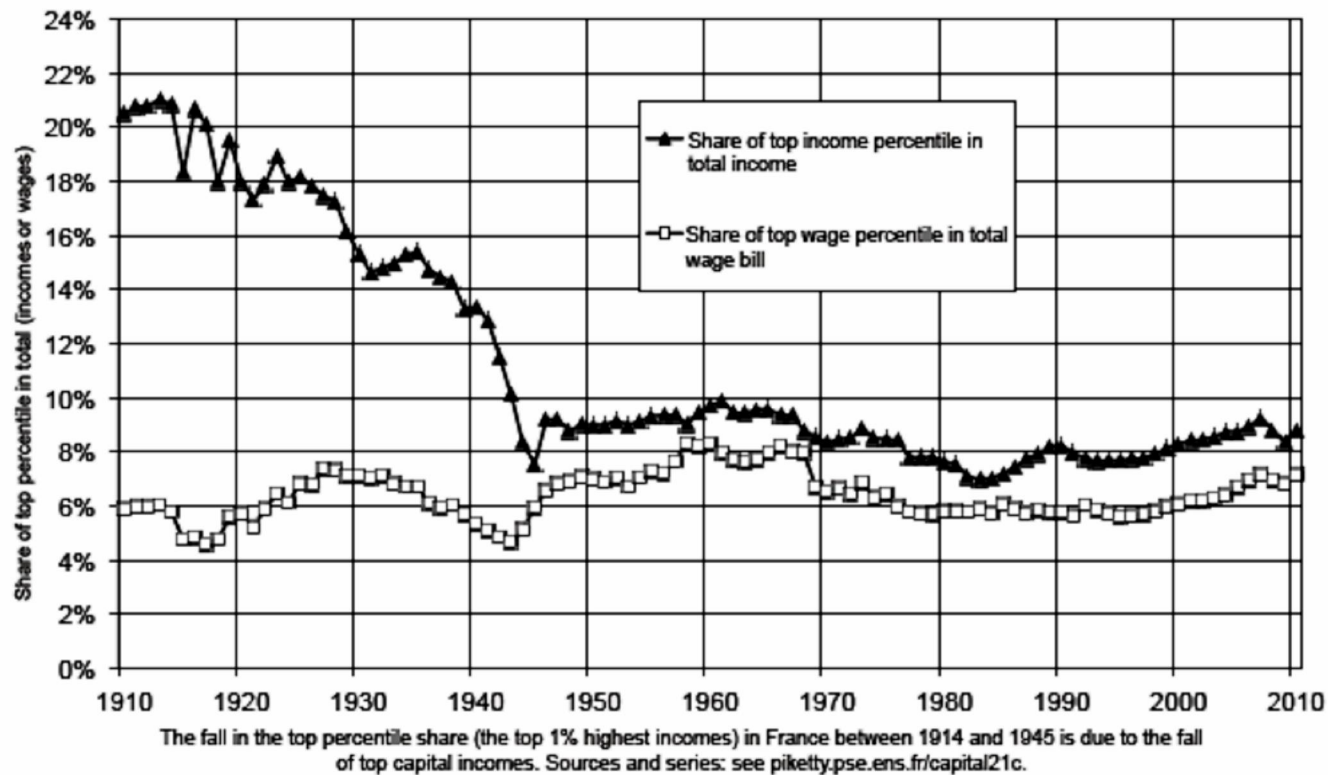
Figure 6.5. The capital share in rich countries, 1975-2010

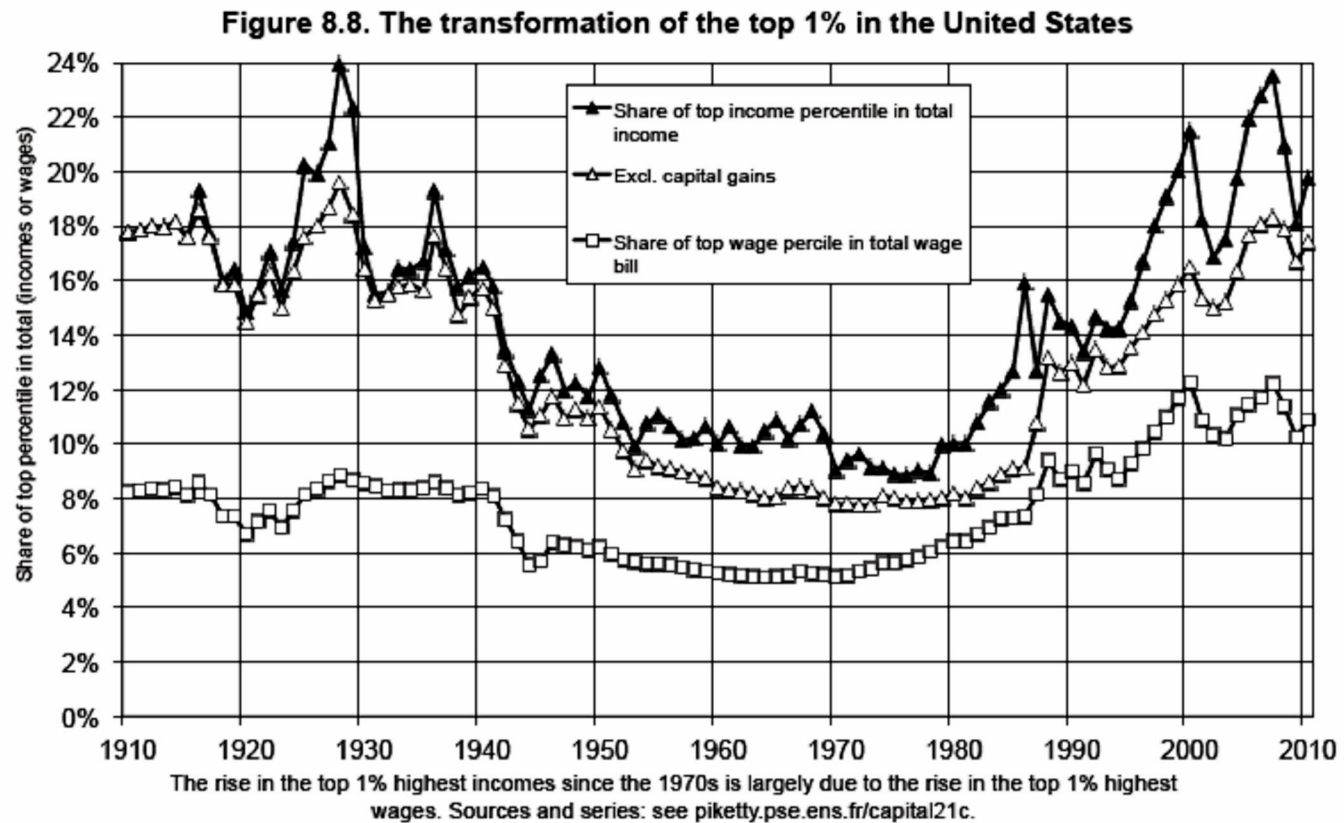
Tuloerojen kehitys ensituloissa

Kuponginleikkaajan näännyttäminen

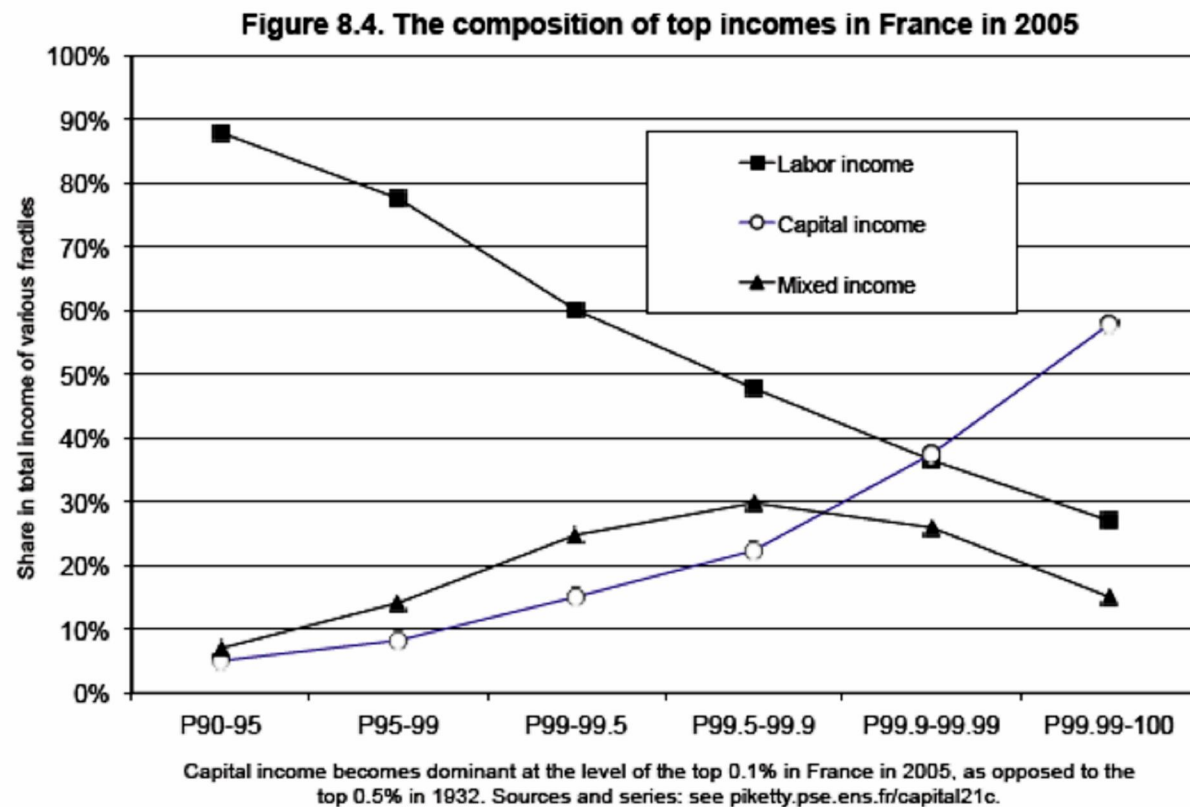
Figure 8.2. The fall of rentiers in France, 1910-2010

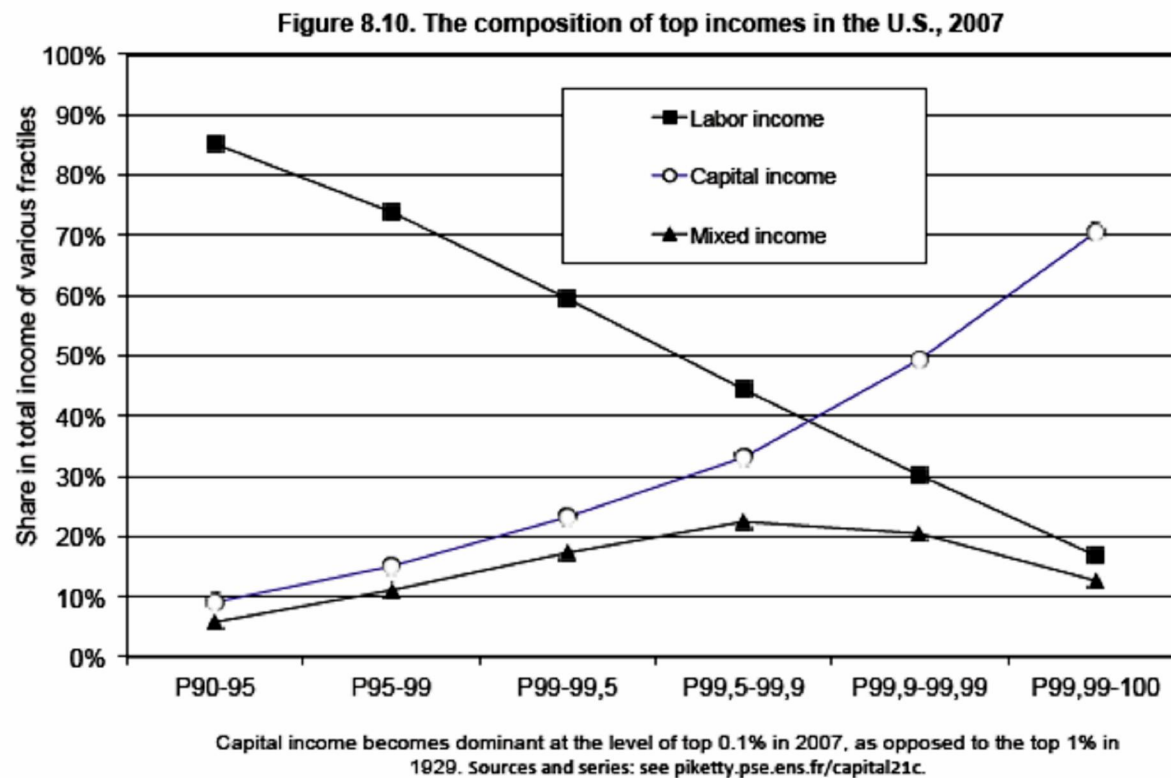
Huippuansioden nousu USA:ssa

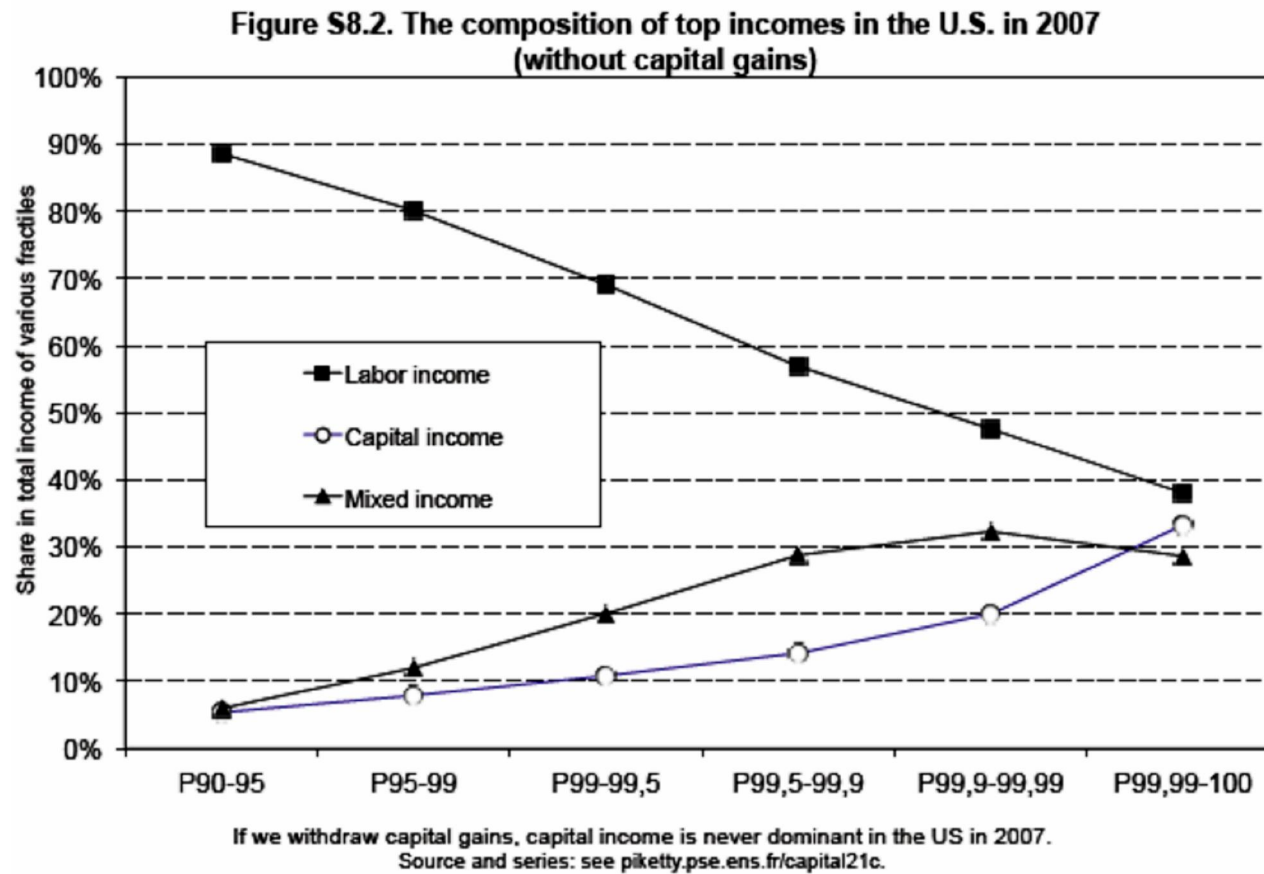
Ylimpien tulojen koostumus Ranska 2005

Ylimpien tulojen koostumus USA 2007

Ylimpien tulojen koostumus (pl. myyntivoitot) USA 2007

Anglosaksisten maiden tuloerot (U-muoto)

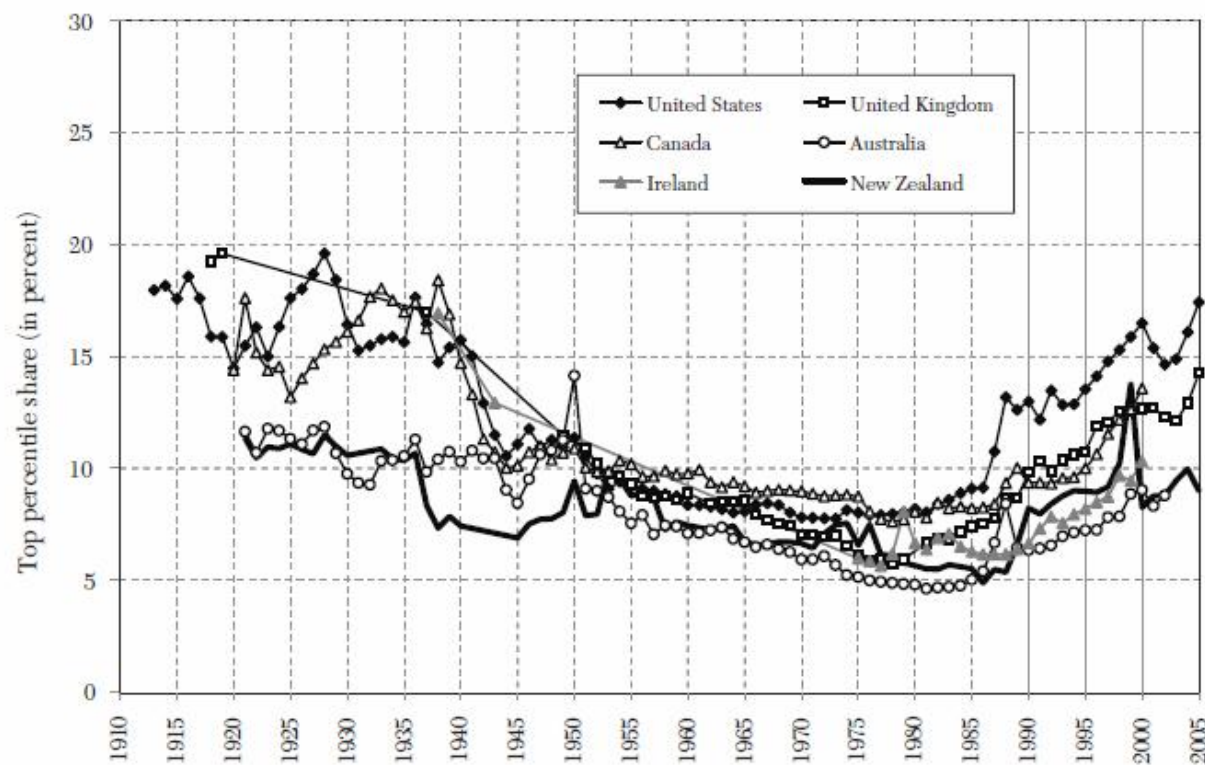

Figure 8. Top 1 Percent Share: English Speaking Countries (U-shaped), 1910–2005

Source: Atkinson and Piketty (2007, 2010).

Keski-Euroopan ja Japanin tuloerot (L-muoto)

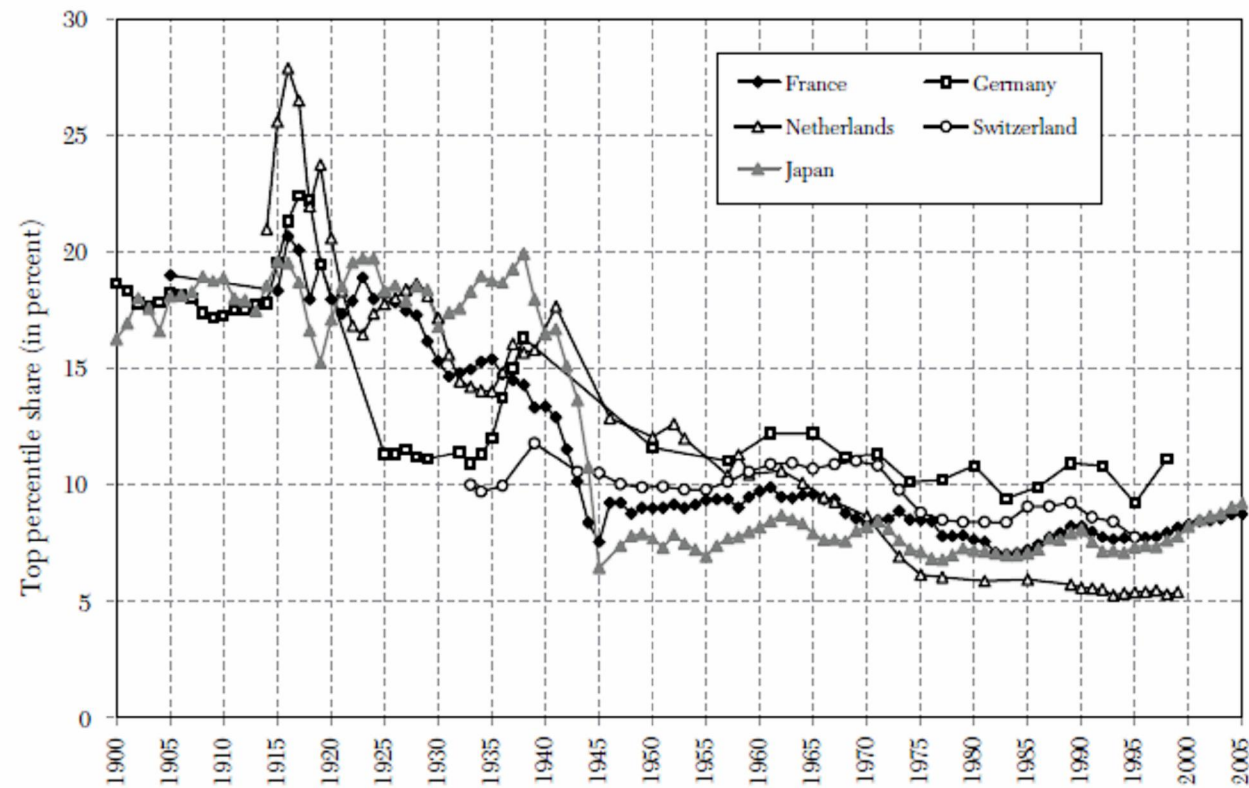

Figure 9. Top 1 Percent Share: Middle Europe and Japan (L-shaped), 1900–2005

Source: Atkinson and Picketty (2007, 2010).

Pohjois- ja Etelä-Euroopan tuloterot

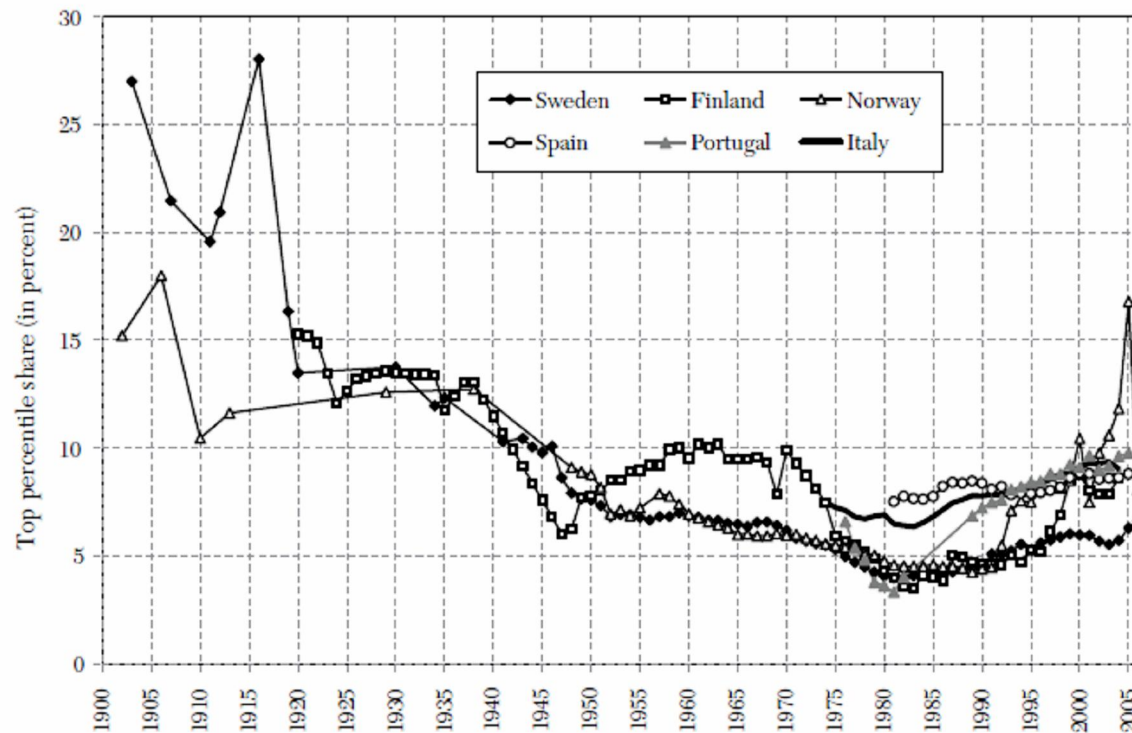

Figure 10. Top 1 Percent Share: Nordic and Southern Europe (U/L-shaped), 1900–2006

Source: Atkinson and Picketty (2007, 2010).

Varallisuuden jakautuminen

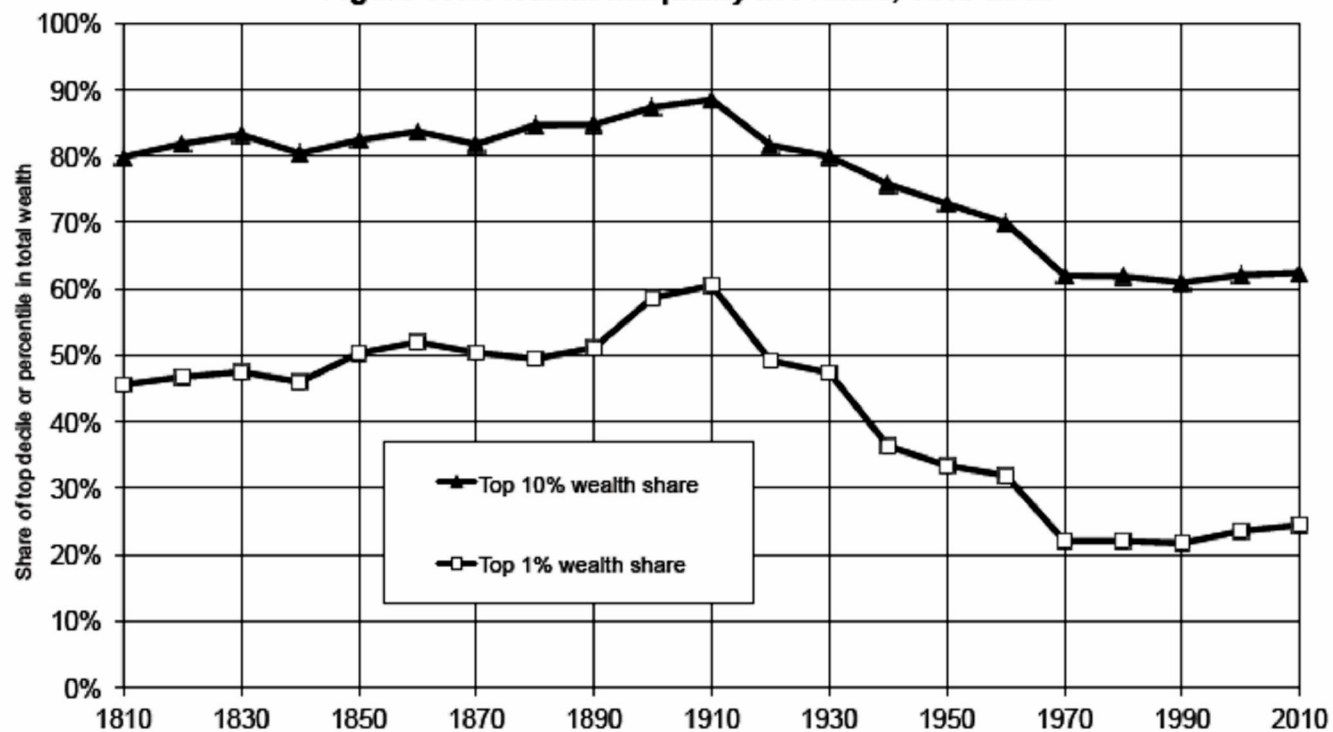
Nettovarallisuus jakautuu paljon epätasaisemmin kuin tulot (isolle osalle abstrakti käsite)

Table 7.2. Inequality of capital ownership across time and space

Share of different groups in total capital	Low inequality (never observed; ideal society?)	Medium inequality (= Scandinavia, 1970s-1980s)	Medium-high inequality (= Europe 2010)	High inequality (= U.S. 2010)	Very high inequality (= Europe 1910)
The top 10% "Upper class"	30%	50%	60%	70%	90%
including: the top 1% ("dominant class")	10%	20%	25%	35%	50%
including: the next 9% ("well-to-do class")	20%	30%	35%	35%	40%
The middle 40% "Middle class"	45%	40%	35%	25%	5%
The bottom 50% "Lower class"	25%	10%	5%	5%	5%
Corresponding Gini coefficient (synthetic inequality index)	0.33	0.58	0.67	0.73	0.85

In societies with "medium" inequality of capital ownership (such as Scandinavian countries in the 1970s-1980s), the top 10% richest in wealth own about 50% of aggregate wealth, the bottom 50% poorest about 10%, and the middle 40% about 40%. The corresponding Gini coefficient is equal to 0.58. See technical appendix.

Figure 10.1. Wealth inequality in France, 1810-2010

The top decile (the top 10% highest wealth holders) owns 80-90% of total wealth in 1810-1910, and 60-65% today.

Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

(Chris Gilesin Financial Times 23., 28.5 kritiikki koski tätä)

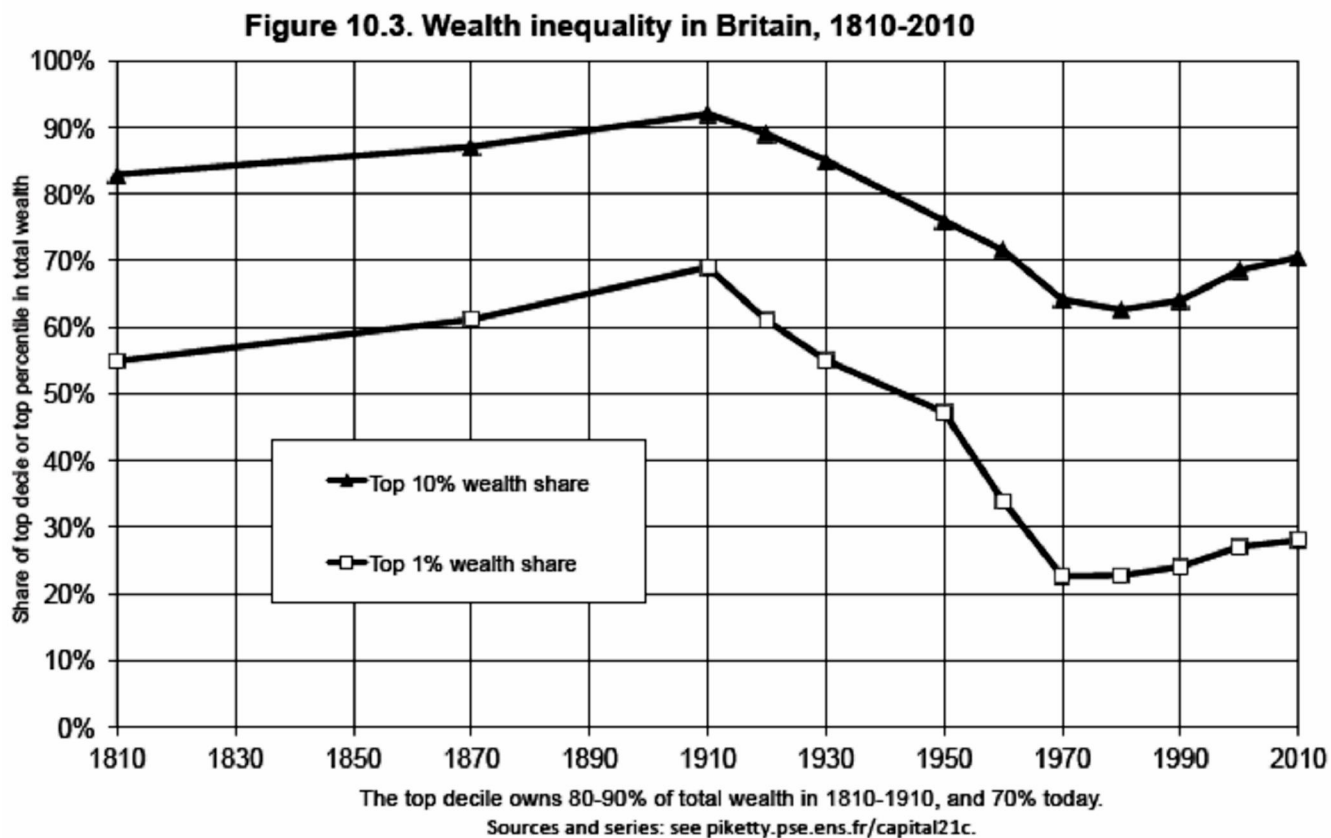
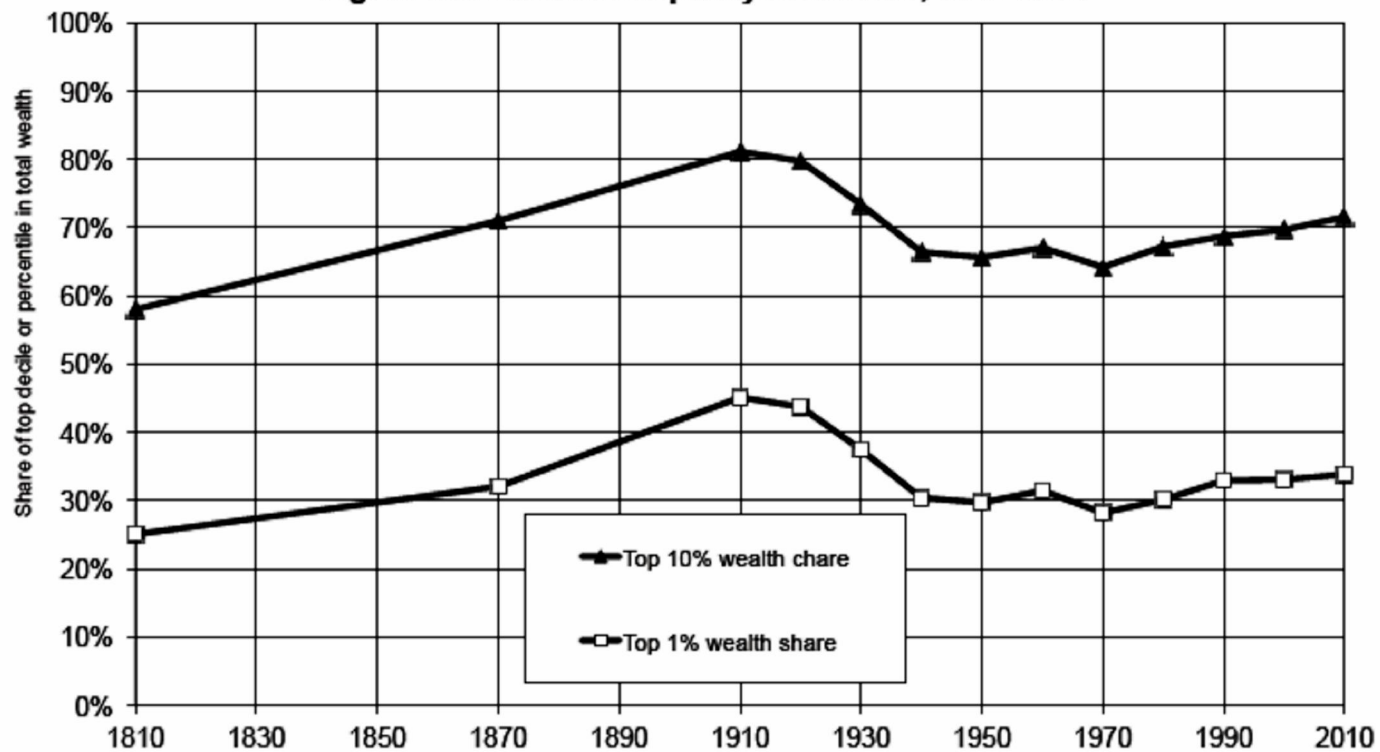

Figure 10.5. Wealth inequality in the U.S., 1810-2010

The top 10% wealth holders own about 80% of total wealth in 1910, and 75% today.

Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Pikettyn sarjat konstruoitu verotus/kuolinpesätietojen perusteella

Onko USA:n eriarvoisuuden kasvu pelkästään ansiotuloja?

Varallisuuskyselyistä ei löydy voimakasta varallisuuserojen kasvua (C. Giles FT, mutta ks. J. Yellen 17.10.2014)

Työllä rikastuneet eivät ole ehtineet kerryttää varallisuutta tai heillä on matala säästämisaste, korkeat verot, omaisuuden huono tuotto ym.

E. Saez ja G. Zucman (2014) arviovat varallisuusjakaumaa omaisuustulojen perusteella laskettujen pääoma-arvojen perusteella

- Ylimmän varallisuuskymmenyksen comeback
- Mutta ylimmän prosentin osuus kasvanut tätä nopeammin
- Keskirikkaat menettäneet osuuttaan
- Ylimmän prosentin kasvu ylimmän promillen ansiota
- Säästämisaste nousi varallisuuden myötä USA

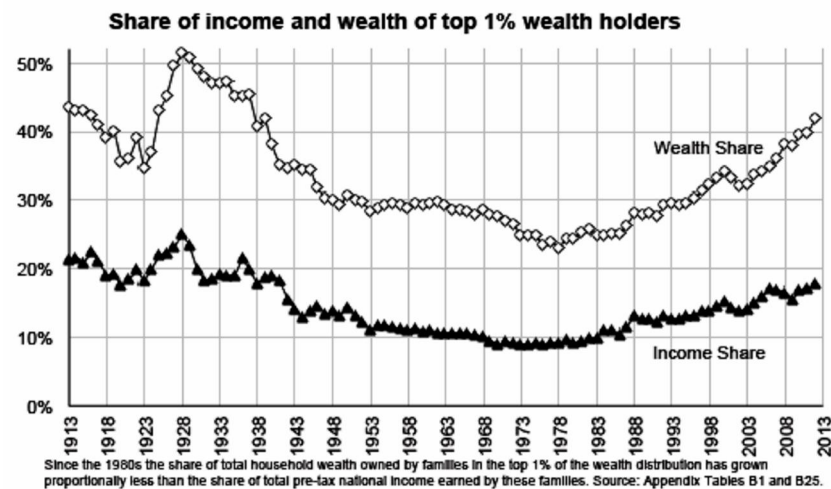
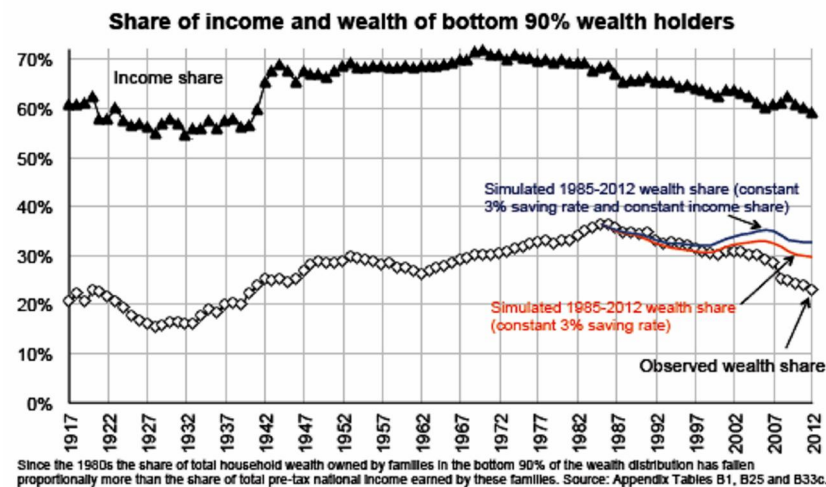

Figure 12: Income and Wealth Share of Bottom 90% and Top 1% Wealth Holders

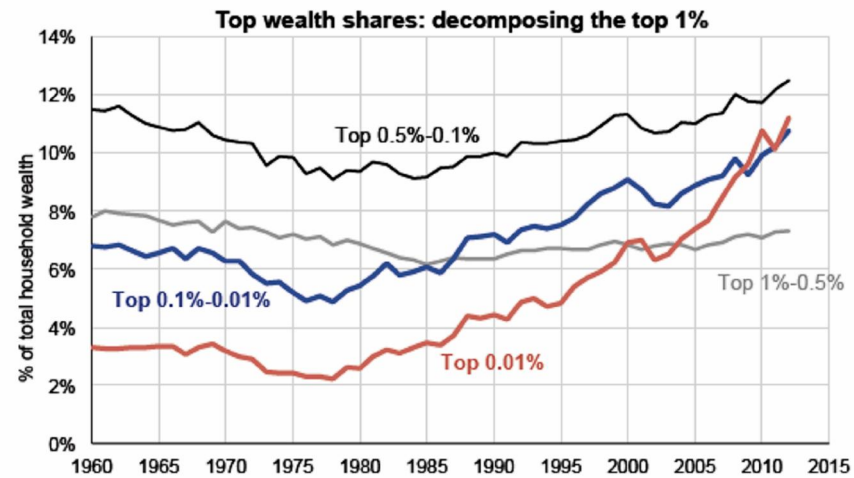
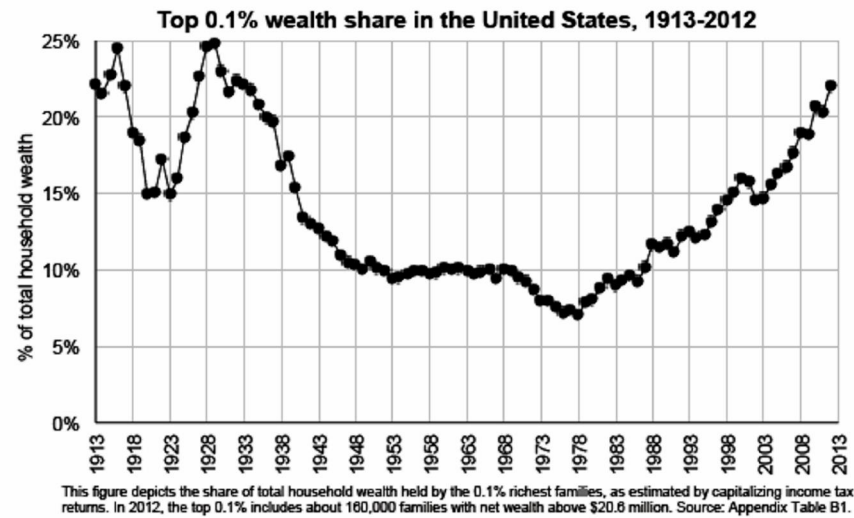

Figure 1: Top Wealth Shares in the United States, 1913-2012

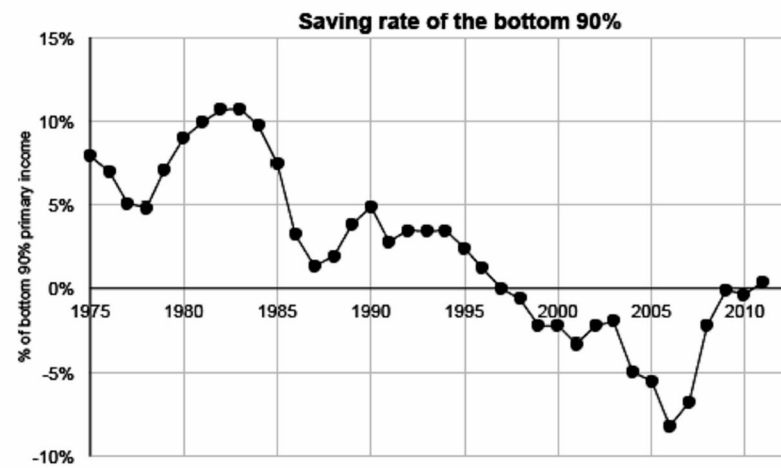
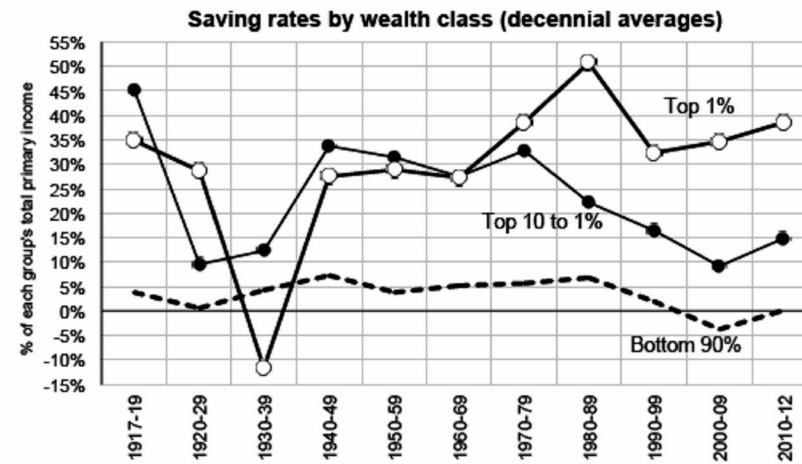
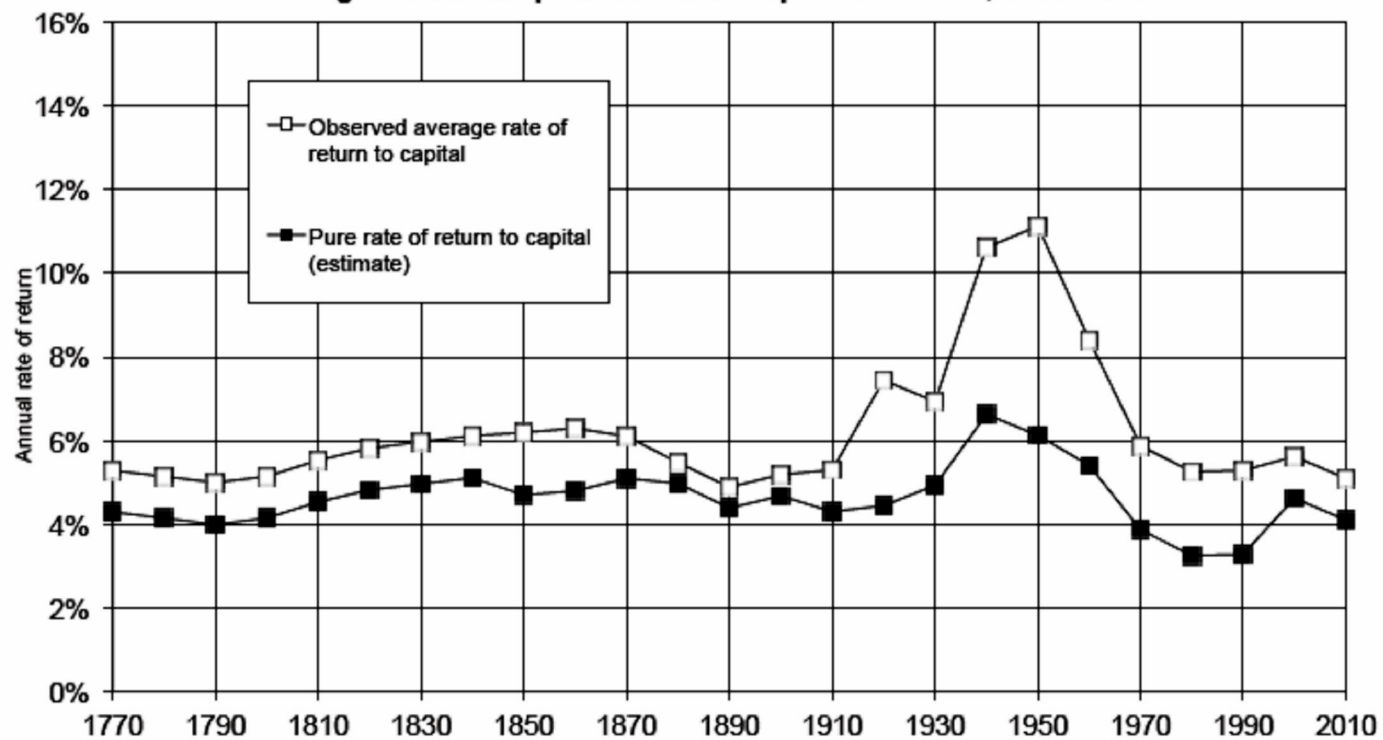

Figure 11: Synthetic saving rates by Wealth Group

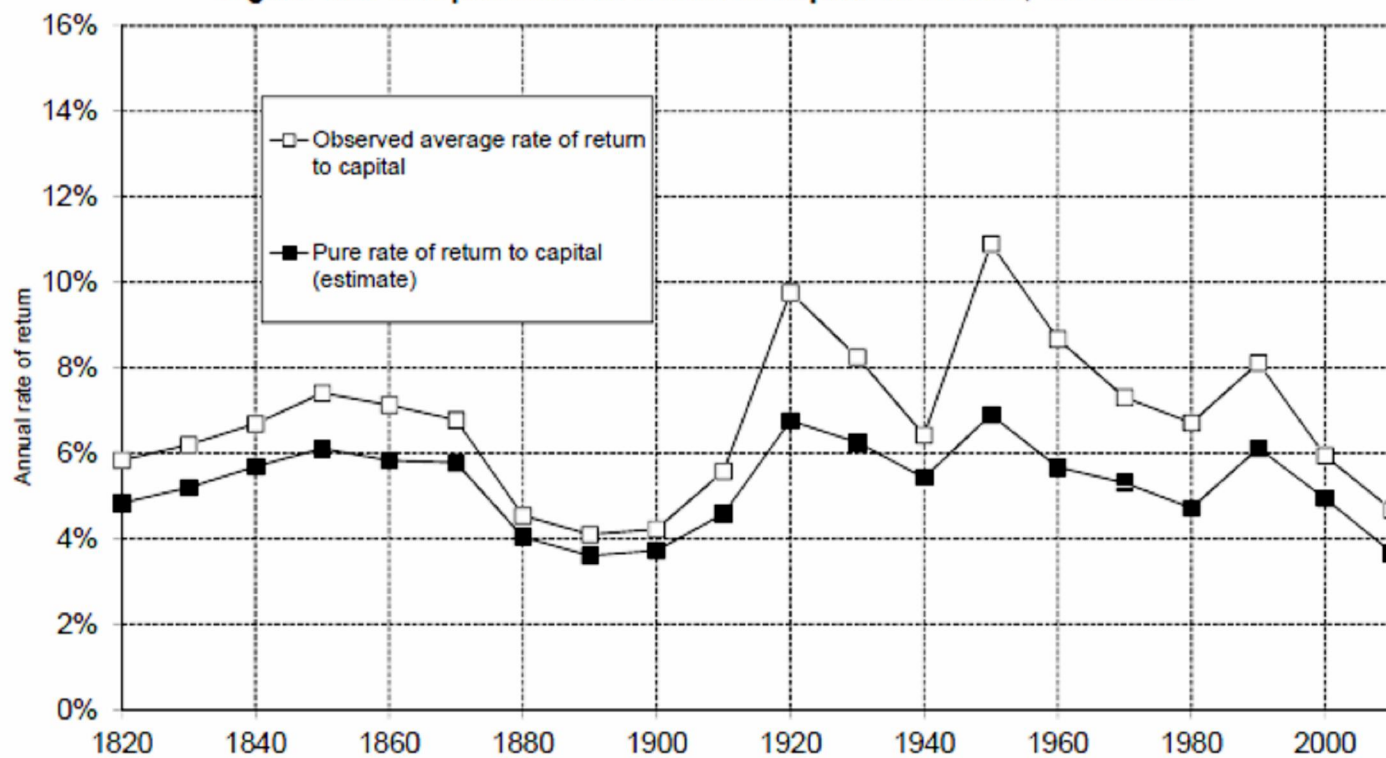
Varallisuuden tuottoaste

Figure 6.3. The pure return to capital in Britain, 1770-2010

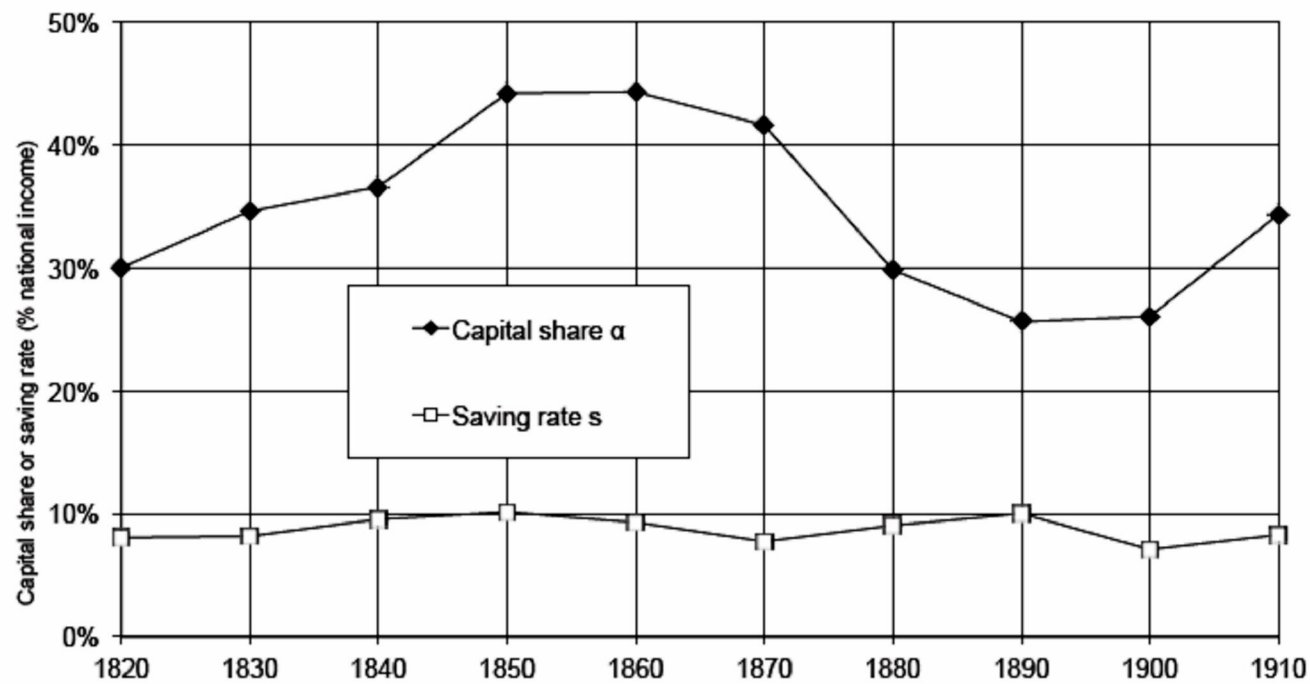
The pure rate of return to capital is roughly stable around 4%-5% in the long run.
Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Figure 6.4. The pure rate of return to capital in France, 1820-2010

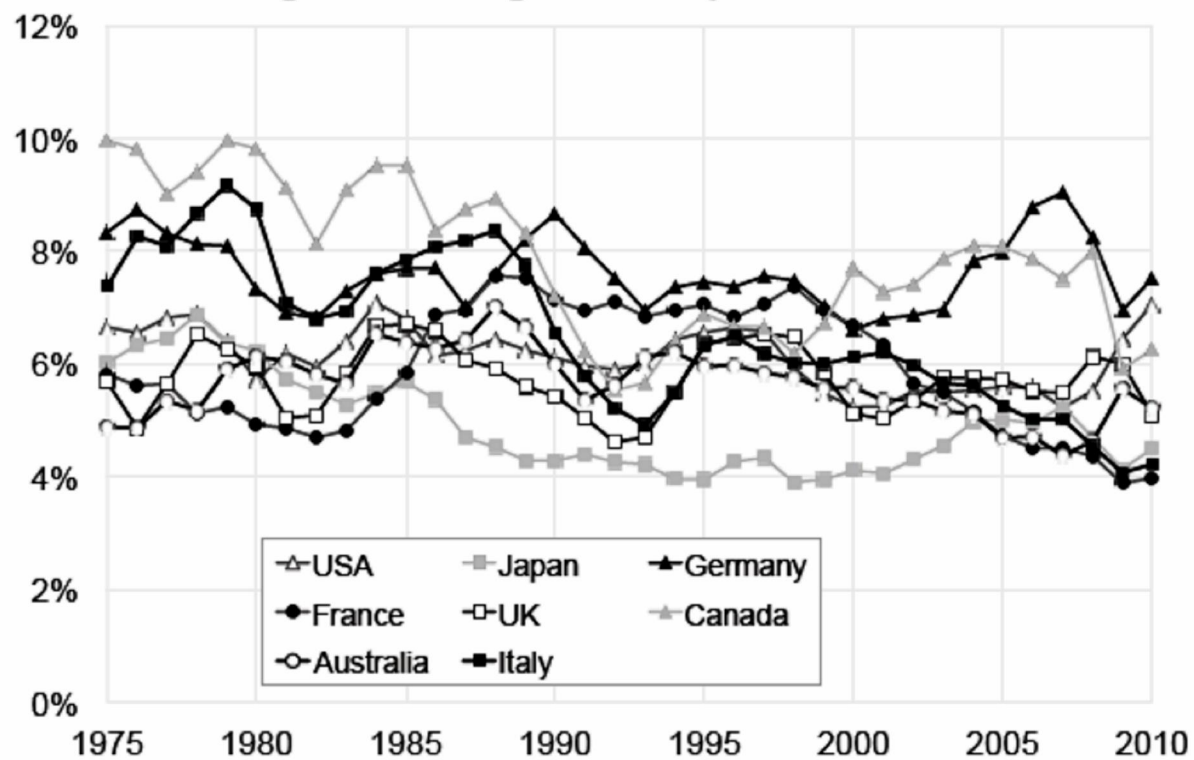
The observed average rate of return displays larger fluctuations than the pure rate of return during the 20th century.
Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Figure 10.8. Capital share and saving rate: France 1820-1913

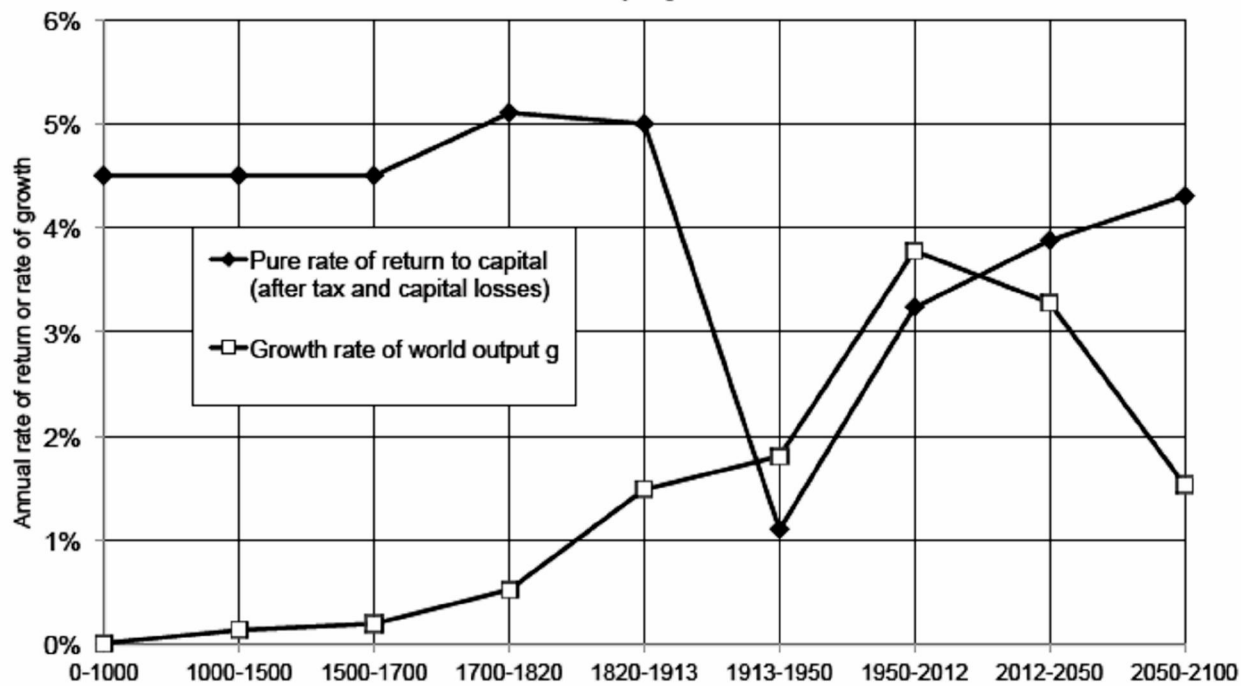
The share of capital income in national income is much larger than the saving rate in France between 1820 and 1913. Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Figure 13: Average return on private wealth 1975-2010

20. vuosisadan poikkeusaika

Figure 10.10. After tax rate of return vs. growth rate at the world level, from Antiquity until 2100

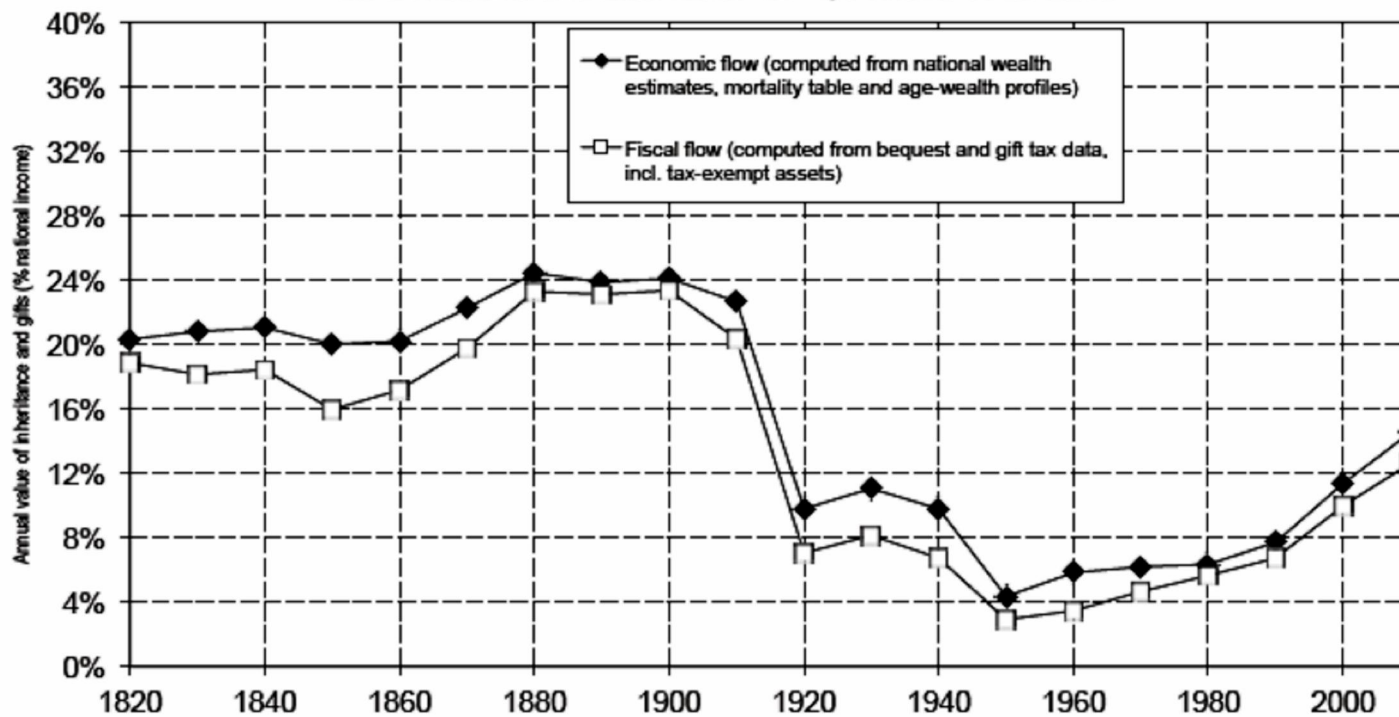

The rate of return to capital (after tax and capital losses) fell below the growth rate during the 20th century, and may again surpass it in the 21st century. Sources and series : see piketty.pse.ens.fr/capital21c

Perintöyhteiskunnan paluu

Perintöjen vuotuinen virta % nettokansantulosta

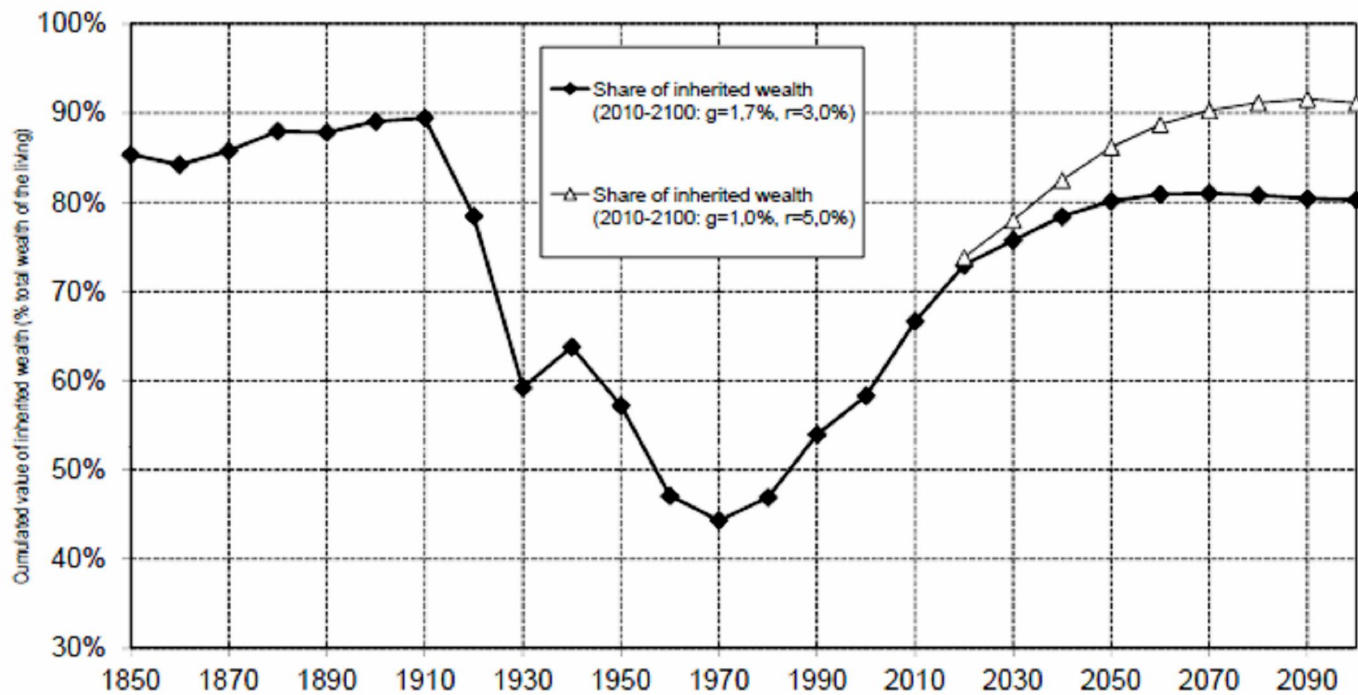
**Figure 11.1. The annual inheritance flow
as a fraction of national income, France 1820-2010**

The annual inheritance flow was about 20-25% of national income during the 19th century and until 1914; it then fell to less than 5% in the 1950s, and returned to about 15% in 2010. Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

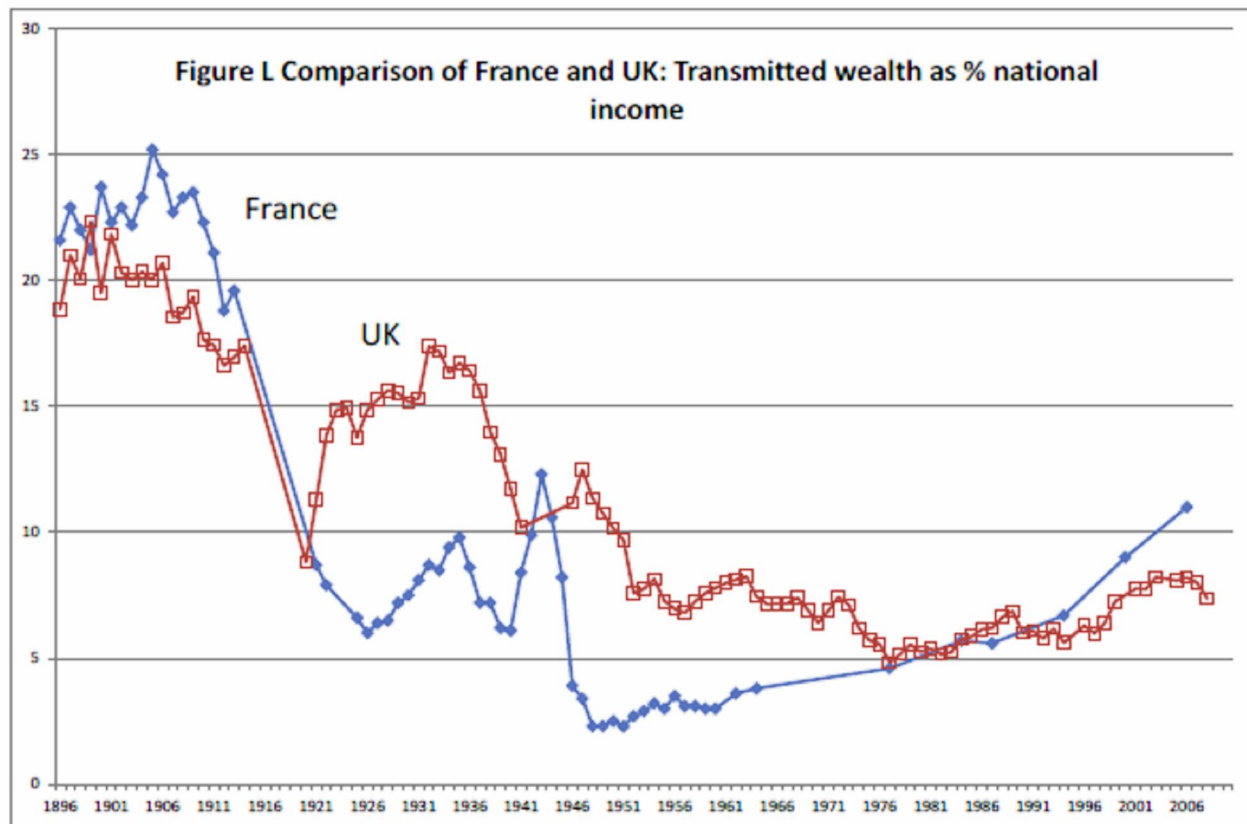
Kumuloidut perinnöt osuus nettovarallisuudesta

Figure 11.7. The share of inherited wealth in total wealth, France 1850-2100

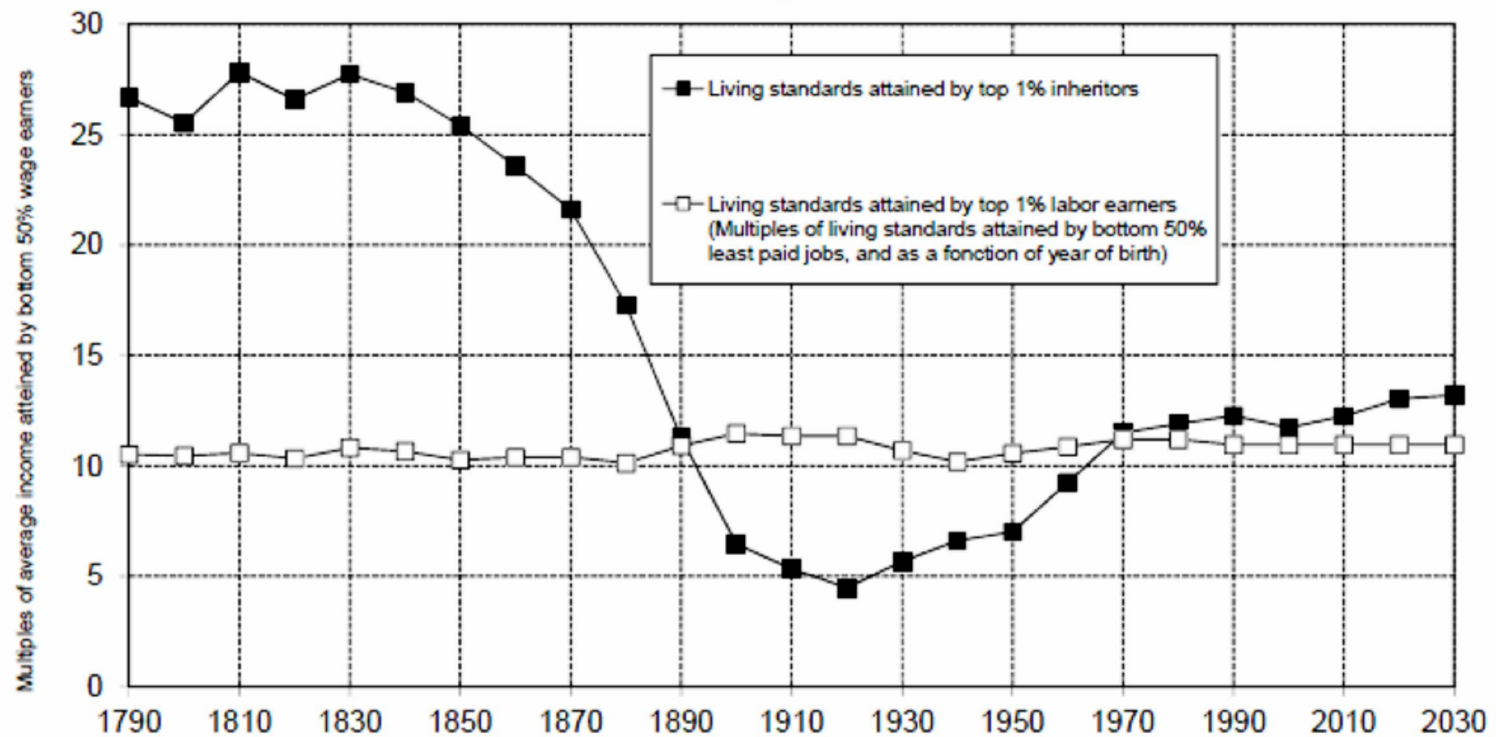
Inherited wealth represents 80-90% of total wealth in France in the 19th century; this share fell to 40%-50% during the 20th century, and might return to 80%-90% during the 21st century. Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c

A.B. Atkinson (2013): Wealth and Inheritance in Britain from 1896 to the Present, CASE 178 Nov./2011.

de Rastignacin valintaongelma

**Figure 11.10. The dilemma of Rastignac
for cohorts born in years 1790-2030**

In the 19th century, the living standards that could be attained by the top 1% inheritors were a lot higher than those that could be attained by the top 1% labor earners. Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Jos kaikkein rikkaimpien säästämistä korkeampi kuin muilla ja

$r > g$ (vahva divergoiva voima), niin suurimmat varallisuudet kasautuvat väijäämättä.

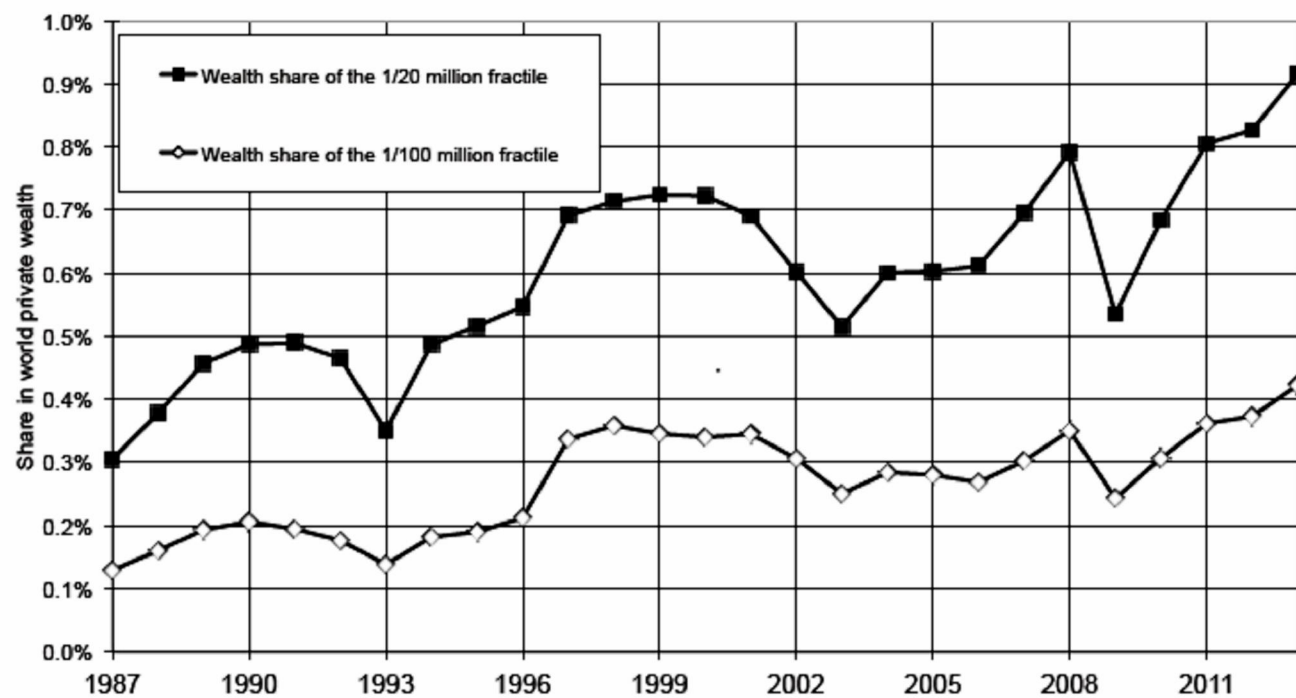
Paluu perintöyhteiskuntaan, meritokratian häviö

ñMenneisyys syö tulevaisuuden ò

Tuloksena suurempi eriarvoisuus ja vähemmän sosiaalista liikkuvuutta
Taloudellinen ja poliittinen valta keskittyy

Huippurikkaat

Figure 12.3. The share of top wealth fractiles in world wealth, 1987-2013

Between 1987 and 2013, the share of the top 1/20 million fractile rose from 0.3% to 0.9% of world wealth, and the share of the top 1/100 million fractile rose from 0.1% to 0.4%. Sources and series: see piketty.pse.ens.fr/capital21c.

Miten kävi taantumassa?

Yhdysvalloissa 1% tulohuipun tulot kasvoivat 31.4% (41%) alimman 99% tulot kasvoivat vain 0.4% aikavälillä 2009-2012 (2010-2013).

Ylin prosentti sai 95% tulonlisäyksestä

Obama: Inequality the defining challenge of our time

Oxfam 2013: 85 rikkaimman miljardöörin varallisuus yhtä suuri kuin puolella maailman väestöstä (3 500 milj. henkilöä)

Oxfam (2014) Tale of Two Britains: viisi perhettä omistaa yhtä paljon (28 mrd. £) kuin köyhin viidennes

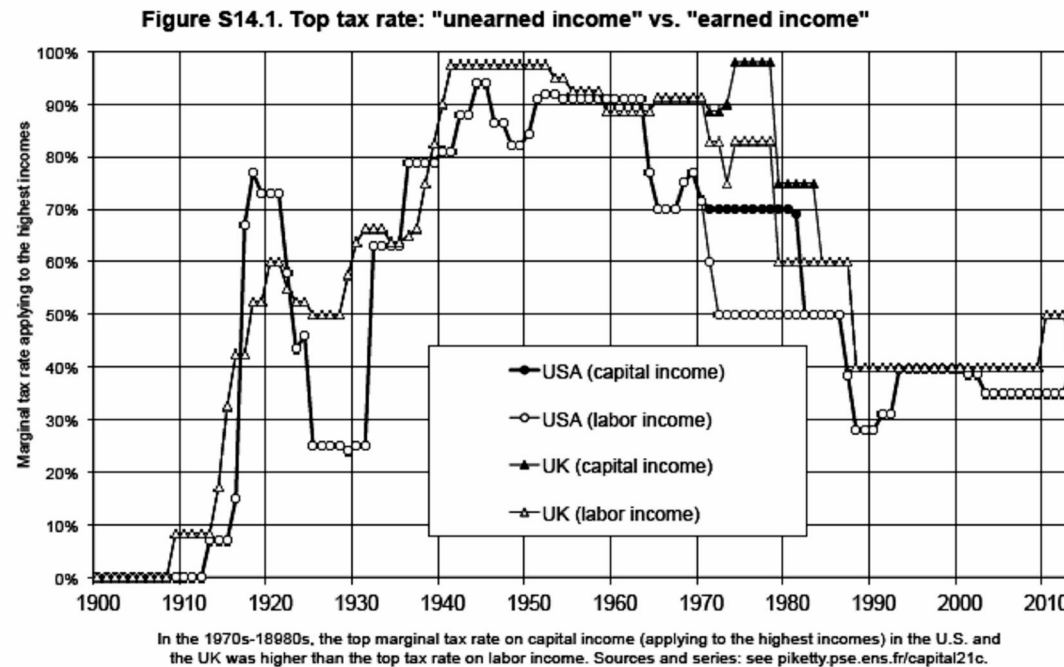
Sunday Time: Super Rich List (2014) 1000 rikkaimman varallisuus 519 mrd £ (2013)) 1/3 BKT:stä ja 2 kertaa sen mitä 5 vuotta sitten (258 mrd £ 2009).

Kasvoi viime vuonna 15,4 %.

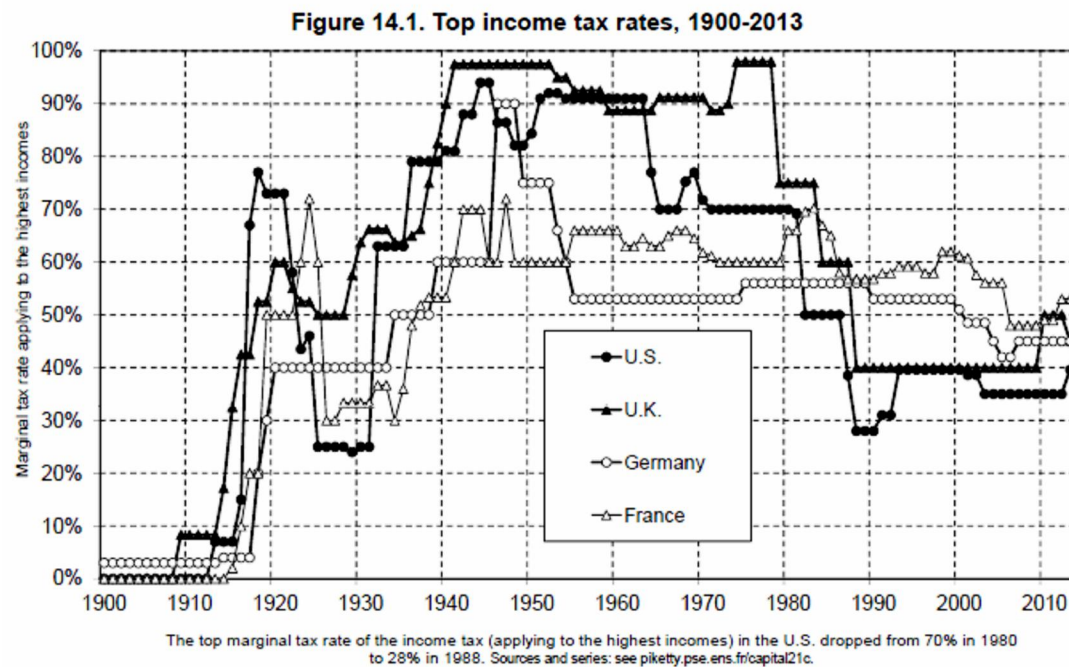
Politiikkasuositukset

Verotus **pehmeä** keino alentaa varallisuuden tuottoa **r**

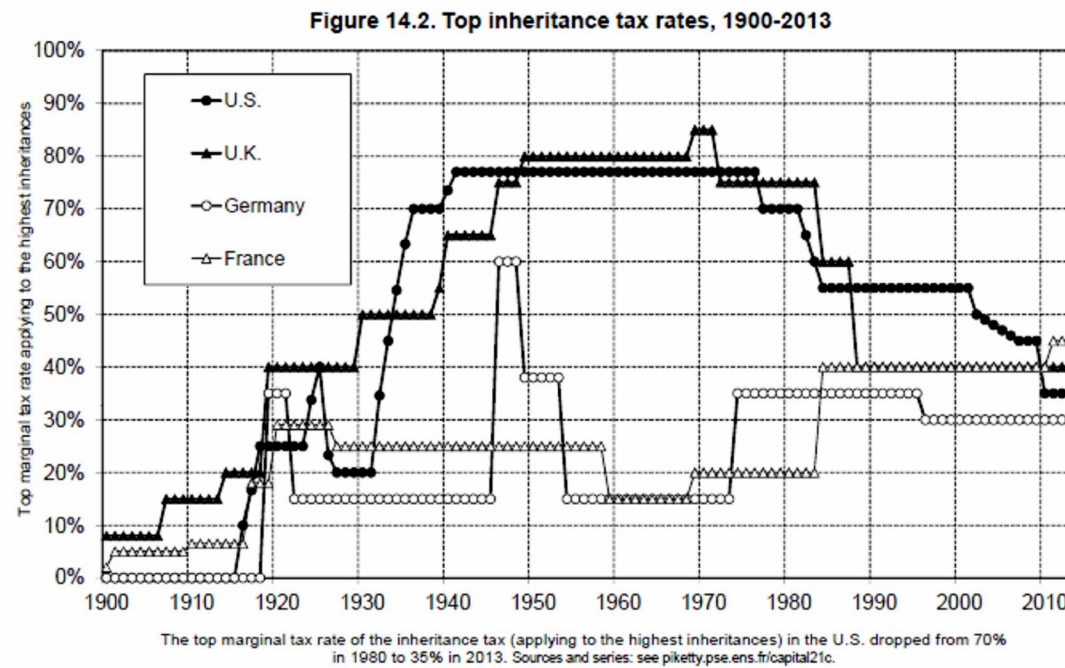
Ennen tuloverotuksen ylimmät rajaveroasteet korkeita

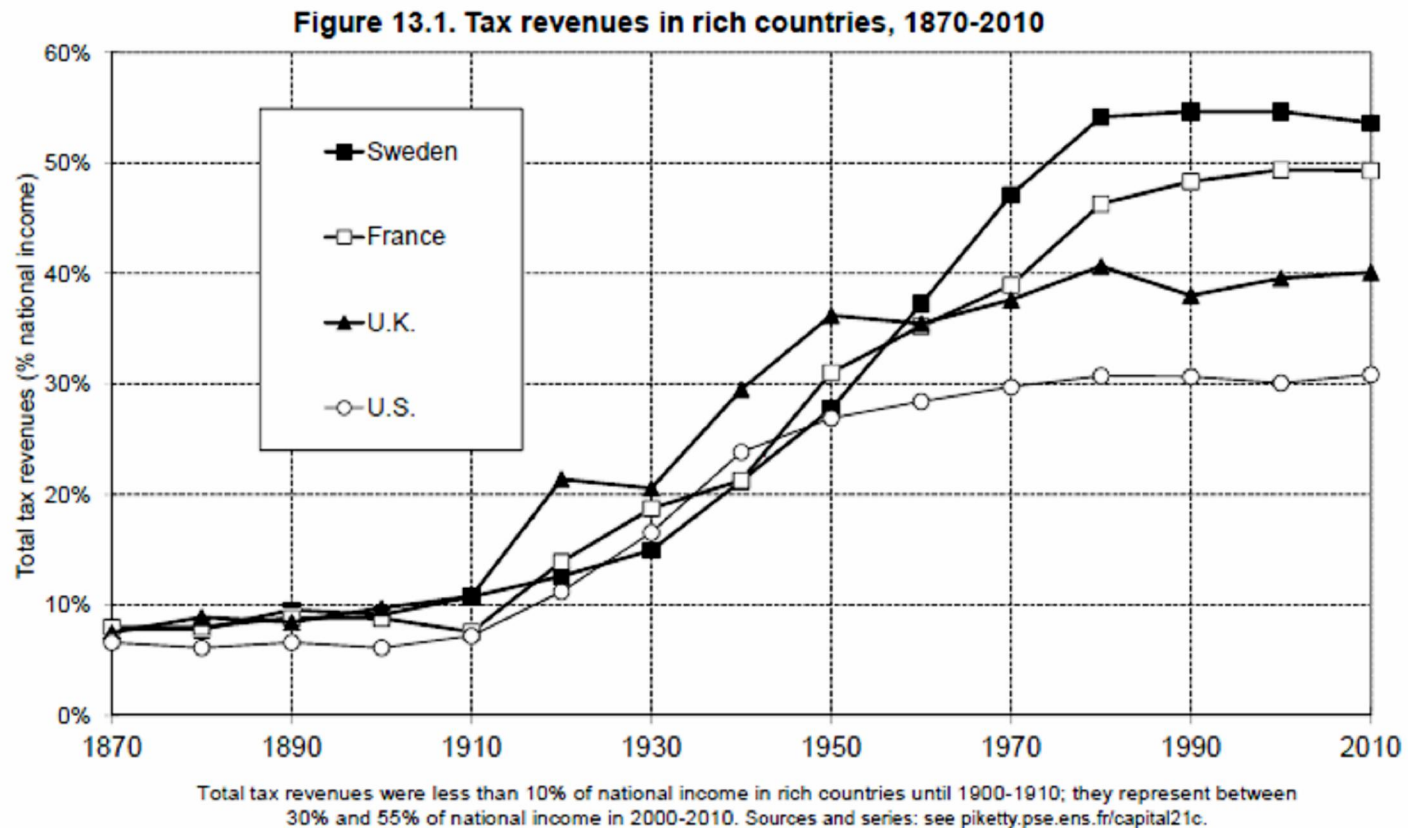
Veronalennus edesauttoi **ensituloerojen** kasvua

Ylimmät perintöveroasteet

Kokonaisveroasteita eri maissa

Veroprogressiota jyrkentämällä ehkäistiin ensituloissa mitattujen tuloerojen kasvua ja suurien varallisuuksien kasautumista

Pelkkä palkka- ja omaisuustulojen verotus ei riitä

Globaali varallisuusvero:

Varallisuutta ja perintöjä progressiivisesti verottamalla voidaan säilyttää osa kannustimista taloudelliseen tuottoon

Varallisuus- ja perintöverotiedot keskeinen tietolähde muodostettaessa huippuvarallisuutta kuvaavia aikasarjoja Ranskassa, Britanniassa ja Yhdysvalloissa.

Suomi ja Ruotsi verokilpailun vetureina

Suomessa varallisuusvero poistettiin 2006.

Valtiovarainministeri Heinäluoma uskoi varallisuusveron kuuluvan niihin verotusmuotoihin, joista elämä kulkee ohi. Varallisuusveroa voidaan päästä karkuun, kun pääomat liikkuvat vapaasti ja varallisuuden muotoja voidaan muuttaa.

Ministerin mukaan varallisuusverolla ei tulevaisuutta, mutta osinkojen verottaminen toteuttaa verotuksen oikeudenmukaisuutta. Luvattiin, että varallisuustietojen julkisuudesta pidetään huolta.

Samalaiseen johtopäätökseen on tultu myös muualla (pienissä avoimissa talouksissa).

Ruotsi poisti perintö- ja lahjaveron vuonna 2005. Siellä päätöstä perusteltiin ainakin sillä, että vero vaikeuttaa yritysten sukupolvenvaihdoksia ja johtaa perintöomaisuuden kaksinkertaiseen verotukseen. Linjaa jatkettiin 2007 poistamalla myös varallisuusvero.

Tutkijan näkökulmasta ministerin lupaus ei näytä pitäneen. Varallisuustietoja ei ole enää käytössä. Matalakin, rekisteröintimaksun kaltainen vero toisi omistuksen näkyviin ja nousee uudelleen agendalle.

Omaisuuustulojen veropohja liikkuva Näkymätön käsi ja näkymätön raha

Varallisuustietojen läpinäkyvyys on yhteiskunnallisen keskustelun ja avoimuuden kannalta arvokasta jo sellaisenaan.

Pikettyn mukaan pitäisi pyrkiä globaalin, aluksi eurooppalaisen, omaisuuden hallintarekisterin luomiseen. Samalla luodaan veropohja progressiiviselle varallisuusverolle ja saadaan uusia välineitä veroparatiisien kontrollointiin.

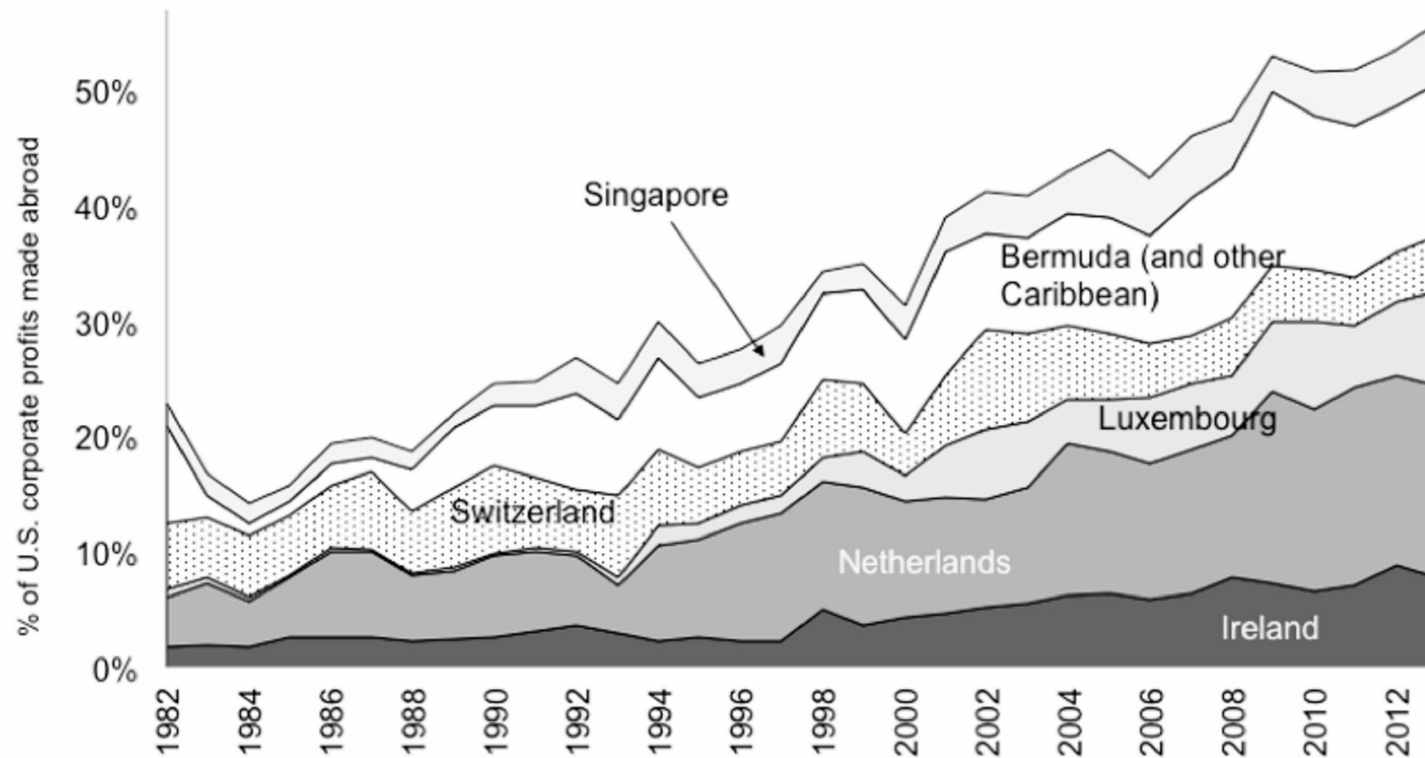
Politiikkasuosituksina progressiivinen varallisuusvero ja tuloverotuksen progressiivisuuden jyrkkä kasvattaminen voivat tuntua haihattelulta.

Yhtenäisen hallintarekisterin luominen ja veronvälttelyn ja veronkierron ehkäisy edellyttää ylikansallisia toimia

Zucman, G. (QJE 2013) The missing wealth of nations

Zucman, G. (JEP 2014) Taxing across borders: Tracking personal wealth and corporate profits

The share of tax havens in U.S. corporate profits made abroad

Notes: This figure charts the share of income on U.S. direct investment abroad made in the main tax havens. In 2013, total income on U.S. DI abroad was about \$500bn. 17% came from the Netherlands, 8% from Luxembourg, etc. Source: author's computations using balance of payments data, see Online Appendix.

Uusia tuulia

Yhdysvalloissa säädetty laki, FATCA, on askel tähän suuntaan.
veroviranomaiset saavat tietoa yhdysvaltalaisten ulkomaisista
talletuksista ja sijoituksista.

Toisaalta omaisuudenhallintarekisteri antaisi välineitä myös
finanssikriisien hoitoon sijoittajavastuun kautta

Veroparatiisit ja rahan turvasatamat kuriin

Historiasta löytyy esimerkkejä verokäytäntöjen (tuloverotus) nopeasta
leviämisestä kriisitilanteissa.

Varallisuusvero, 1 % 1-5 miljoonan ja 2 % suuremmasta
nettovarallisuudesta tuottaisi
noin 2 prosenttia Euroopan unionin kansantulosta, noin 300 miljardia
euroa

Pikettyn kirja on lukuelämys

Kirjan kotisivulla materiaalia, artikkeleita, taulukoita, kuvioita ym.

tai ainakin

T. Piketty ja E. Saez: Inequality in the long run, Science 23.5.2014.
(saatavissa Saezin kotisivuilta)

Jesper Roine: Thomas Pikettyn Pääoma 2000-luvulla, kooste ja pohjoismainen näkökulma, Art House.

Kriittisiä huomioita:

**Intialainen kansansatu:
Elefantti ja sokeat miehet**

Laiminlyötyjä tahoja?

Å Työmarkkinatutkimus

- koulutus ja palkkaerot

Å Instituutiot ja talouskasvu

Å Jälkikaynesiläiset

Kaavakriitikot:

Erityisesti kapitalismin toinen perussääntö
jos talouskasvu = 0 ??

Kapitalismin ensimmäinen perussääntö on tautologia!

$r > g$ ñei ole empiirinen kysymys vaan vakio-ominaisuus
cambridgeläisessä kasvumallissa??

Onko pääoman ja työn substituutiojousto $>> 1$
ei voi päteä nettosuureille mutta Pikettyn ñkimalainen ñlentää
tästä huolimatta

Vakavaa puhetta

Å Asuntovarallisuuden merkitys

Å Kehittyvät taloudet

Data ongelmia?

Chris Giles, "Data problems with Capital in the 21st Century" Financial Times 23., 25.5.

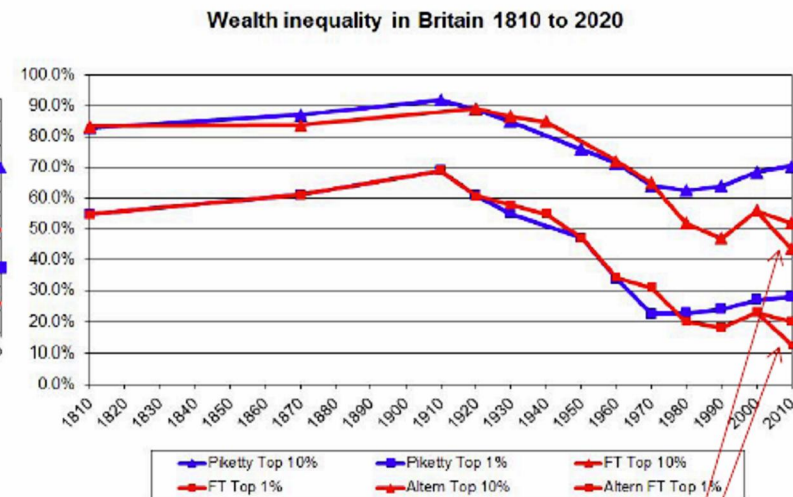
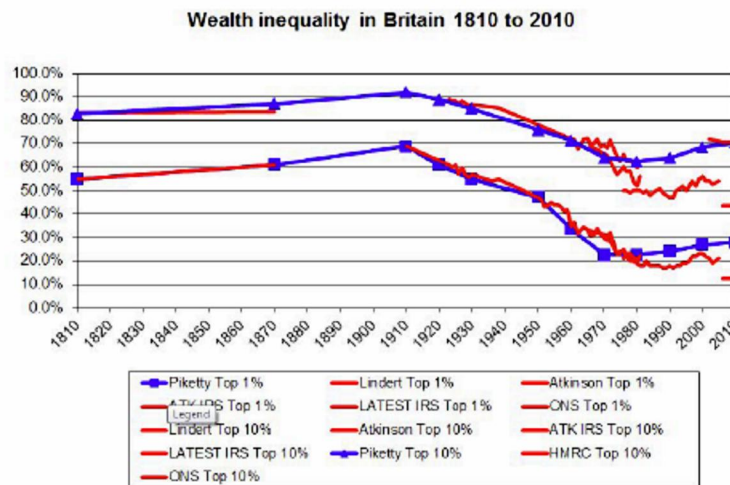
Hintamuutokset ja varallisuussarjat:

Capital gains and losses

"In the USA the recent rise in wealth is entirely due to housing. And that rise in housing is due to house prices, not rents."

Odran Bonnet, Pierre -Henri Bono, Guillaume Chapelle and Etienne Wasmer (2014)

Wealth Inequality in Britain

FT re-analysis doesn't take sufficient account of differences across datasets.
 - Comparing estate records with surveys makes little sense.

Source: Chris Giles, "Data problems with Capital in the 21st Century" and Thomas Piketty "Response to FT"

Justin Wolfers, *Inequality and Growth*

▶ 25

PALKANSAAJIEN

TUTKIMUSLAITOS

40 vuotta aiemmin (viisaasti) sanottua

~The distinction between renters and pure capitalists in modern industrial economies does not seem to carry much force; if so, the income of capitalists depends not only on the return to physical capital, but also on the return to land, natural resources, etc. But the basic Cambridge equation, that the rate of return on capital is equal to the rate of growth divided by the savings propensity of capitalists, is only true if there is no land, no exhaustible natural resources, etc. In a model allegedly developing out of Ricardo, where land played such a crucial role, isn't it curious that natural resources are never mentioned, let alone their implications for the general theory developed?

Joseph Stiglitzin (1975) arvio teoksesta Luigi L. Pasinetti (1974): Growth and Income Distribution: Essays in Economic Theory (1975)

~The labor share of national income is arithmetically the same thing as the real wage divided by the productivity of labor. Would you rather live in a society in which the real wage was rising rapidly but the labor share was falling (because productivity was increasing even faster), or one in which the real wage was stagnating, along with productivity, so the labor share was unchanging? The first is surely better on narrowly economic grounds: you eat your wage, not your share of national income. But there could be political and social advantages to the second option. If a small class of owners of wealth – and it is small – comes to collect a growing share of the national income, it is likely to dominate the society in other ways as well. This dichotomy need not arise, but it is good to be clear –

~Piketty's main point, and his new and powerful contribution to an old topic: as long as the rate of return exceeds the rate of growth, the income and wealth of the rich will grow faster than the typical income from work. (There seems to be no offsetting tendency for the aggregate share of capital to shrink; the tendency may be slightly in the opposite direction.) This interpretation of the observed trend toward increasing inequality, and especially the phenomenon of the 1 percent, is not rooted in any failure of economic institutions; it rests primarily on the ability of the economy to absorb increasing amounts of capital without a substantial fall in the rate of return. This may be good news for the economy as a whole, but it is not good news for equity within the economy. –

I will call this process the ~rich-get-richer dynamic. **Robert E. Solow (2014)**